

Årsberetning 2009-2010

Handels- og Søfartsmuseets helt dominerende opgave i disse år er planlægning, udvikling og gennemførelse af museets store fornyelse, med opførelse af et nyt hus, udvikling af gamle og nye aktivitetsfelter og gennemførelse af museets nye indretning med udstillinger, videnscenter, skole-tjeneste, butik, cafe og konferencefaciliteter. Hertil kommer udvikling af drifts- og kultursamarbejder med det nye museums naboer, Kronborg Slot og Kulturværftet, samt de øvrige kulturinstitutioner i området. Hertil kommer også at styrke relationerne til de maritime erhverv og uddannelsesinstitutioner og styrke de faglige og formidlingsmæssige relationer til søfartsmuseer i ind- og udland. Endelig skal det nye museum under et nyt navn profileres og markedsføres, så det opnår en helt anden gennemslagskraft og synlighed end i dag.

Der er i 2009-10 arbejdet intenst på disse fronter, som det fremgår af den følgende beretning, der også omtaler årets store milepæle: Louis-Hansens Fonden og Maritim Museums Bygs godkendelse af udstillingsprojektet; indgåelse af kontrakt med de hollandske udstillingsdesignere Kossmann.dejong; Maritim Museums Bygs start af byggeriet og kulturminister Per Stig Møllers "første spadestik", samt Helsingør Kommunes vedtagelse af budget 2011, der for første gang indeholder en driftsbevilling til Handels- og Søfartsmuseet.

Beretningen 2009-10 fortæller om et stort arbejde, der er resultat af alle medarbejders, bestyrelsesmedlemmers og interessenters intense arbejde med at føre det gamle museum på Kronborg frem til nye rammer, nyt indhold og tusindvis af nye brugere.

Etablering og drift af Danmarks nye søfartsmuseum

Udviklingen af et helt nyt museum af international klasse i nye spektakulære rammer kræver en helt ekstraordinær indsats for ikke blot at sikre et perfekt museum på åbningsdagen men også en løbende drift på et højt kvalitetsniveau, der matcher de store investeringer i etableringsfasen og forventningerne hos publikum. Som udgangspunkt er Handels- og Søfartsmuseet med 12 medarbejdere og et driftsbudget på 7 mio. kr. ikke stærkt nok til at løfte opgaven. Når det alligevel vil lykkes, så skyldes det de mange kræfter omkring museet, der sammen med museet arbejder på sagen og de mange resultater, der kan opnås ved at etablere samarbejder på de områder, hvor museet har fælles interesser med andre aktører.

Museet fik i 2009 en ny bestyrelse, der er udpeget af et repræsentantskab, som repræsenterer alle sider af det maritime erhverv. Bestyrelsen er sammensat ud fra kvalifikationer

i forhold til at skulle drive en moderne kulturinstitution med de ikke blot aktivitetsmæssige, men også driftsøkonomiske udfordringer, det indebærer. Bestyrelsen, under ledelse af formanden, Erik Østergaard, har været involveret i de fleste sider af museets drift og udvikling. Museets relation til de offentlige bevillingsgivere og til Maritim Museums Byg ApS samt udvikling af det nye museums profil har været i centrum for bestyrelsens arbejde.

Den store opgave med at bygge og indrette et nyt søfartsmuseum medførte, som omtalt i tidligere årsberetninger, at man i 2008 oprettede en ny selskabskonstruktion til at løfte store dele af opgaven: Maritim Museums Byg ApS.

Dette selskab står for gennemførelse af byggeriet og indretningen. Det daglige arbejde foregår med formanden for Maritim Museums Byg, Dan Pode Poulsen, som hovedkraft.

Arbejdet gennemføres på baggrund af generøse donationer på over 300 mio. kr. fra i alt 11 fonde:

- A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
- Arbejdsmarkedets Feriefond
- Augustinus Fonden
- Aage og Johanne Louis-Hansens Fond
- Dampskibsselskabet Orient's Fond
- Den Danske Maritime Fond
- Lauritzen Fonden
- Oticon Fonden
- TK Foundation
- TORMs Understøttelsesfond
- ØK's Almennyttige Fond

De egentlige byggeudgifter er estimeret til 212 mio. kroner, hvortil kommer øvrige udgifter til arbejder på grunden, samt indretning af bygningen og basisudstillingerne.

Fondsmidlerne samles i en, ligeledes i 2008, stiftet fond: Maritim Museums Fond, med en bestyrelse bestående af formand

- Mette Christensen, vicepræsident, Sø- og Handelsretten
- Dan Pode Poulsen, økonomidirektør, Danmarks Rederiforening
- Carsten U. Larsen, direktør, Folketinget, tidl. Nationalmuseet
- Jens Bjergmose, adm. direktør, TORM's Understøttelsesfond
- Jens Fehrn-Christensen, tidl. finansdirektør, Dampskibsselskabet NORDEN A/S
- Lars Ole Hansen, chefkonsulent, Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Fonden har etableret førnævnte datterselskab: Maritim Museums Byg ApS med en bestyrelse bestående af:

- Formand Dan Pode Poulsen, økonomidirektør, Danmarks Rederiforening
- Arnt Ottendahl, arkitekt, Arkitektfirmaet Arnt Ottendahl
- Jacob Salvig, museumsdirektør, Naturama
- Lars Ole Hansen, chefkonsulent, Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Bygherrerådgiver og rådgivende ingeniør: Maritim Museums Byg har ansat Alectia (tidl. Maersk Construction) som bygherrerådgiver, Rambøll som rådgivende ingeniør og Pihl & Søn A/S som entreprenør.

Museet fungerer ikke som en isoleret institution. I 2009-10 er der arbejdet målrettet på at etablere og videreudvikle samarbejdsrelationer, der kan styrke det nye museum, ligesom det kan sikre at det nye museum medvirker positivt i den samlede kultursektor på mange fronter:

Naboerne på havnen

Der har i årets løb været afholdt en række møder med først og fremmest Kronborg og Kulturværftet for at afdække, på hvilke punkter vi kan drage nytte af naboskabet og tilgodese vores brugere bedst muligt. Der har været afholdt interne workshops, drøftet potentielle samarbejds- og samdriftsmuligheder på områder som dagligt vedligehold, fællesskiltning, fælles markedsføring, fælles eventkalender, brug af hinandens udearealer, tværgående kulturaktiviteter m.m. Alle tre institutioner har stor opbakning i deres baglande til at afdække mulighederne.

Parallelt med dette, er arbejdet med at af søge muligheder for tættere samvirke med områdets øvrige aktører begyndt: Hamlets scenen, Biblioteket, Havnen, veterandampskibet "Bjørn", Værftsmuseet og Øresundsakvariet.

Helsingøregnen

I 2010 er især arbejdet på at medvirke i det nye privat-offentlige selskab Vækst&Viden, der samler arbejdet med udvikling af Helsingør Kommunes erhvervsliv, detailhandel, turisme og kulturliv. Museet var medstifter af Helsingør Kulturforening, der stiller med et bestyrel-

sesmedlem til Vækst&Viden. Helsingør Kulturforening er et samarbejdsorgan for primært de større ikke-kommunale kulturinstitutioner.

Museet er deltager i Vækst&Videns netværk for erhvervs- og kulturlivet. Et tema der også er drøftet ved møde med Center for Kultur og Oplevelsesøkonomi fra RUC.

Endvidere er der arbejdet på at videreudvikle samarbejdet med Helsingør Kommune. Det er sket gennem Helsingør Kommunes kontaktforum for kommunens kulturinstitutioner og møder med de lokale museer om muligt markedsføringsamarbejde, udvikling af oplevelsesspor på egnen, f.eks. et maritimt spor gennem Nordsjælland.

Museet har deltaget i Helsingør, Gribskov og Hillerød kommuners udarbejdelse af en museumsanalyse, der afdækker muligheder for bedre samordning og på visse punkter samdrift mellem de nordsjællandske museer.

Turismeudvikling

Det nye søfartsmuseum bliver afhængigt af et professionelt udbygget markedsføringsarbejde, der ikke kan løftes af museet alene. Her vil samarbejde med naboerne i Kulturhavn Kronborg være væsentligt, men også deltagelse i det regionale og nationale turismearbejde. Museets direktør, der er medlem af repræsentantskabet for Wonderful Copenhagen og for den nye turismeorganisation "Visit Nordsjælland", trådte i 2010 ind i bestyrelsen for Wonderful Copenhagen, der bl.a. betragter udviklingen i Helsingør som et stort potentiale for hovedstadens turisme.

Søfartsmuseumssamarbejder, nationalt og internationalt

Handels- og Søfartsmuseet er Danmarks landsdækkende specialmuseum for den civile søfart. Som sådan har vi gennem mange år samarbejdet med landets øvrige søfartsmuseer og gennem ICMM med søfartsmuseer rundt i verden. I 2010 blev dette styrket på flere punkter: Søfartsmuseet overtog sekretariatsfunktionen for "Søfartspuljen", indtrådte i det baltiske kulturarvssamarbejde om kystkultur og søfart og etablerede en første aftale om samarbejde med det nye China Maritime Museum i Shanghai.

Det nye museum, byggeri og udstillinger

Årene 2009-10 har været præget af et intenst arbejde i regi af Maritim Museums Byg med projektering af det store og komplicerede byggeri, der som beskrevet i sidste årsberetning er placeret under jorden omkring dok 1 fra Helsingør Skibsværft. Museet har deltaget i en række møder med Maritim Museums Byg og med bygherrerådgiverne omkring kravspecifikationer til primært de tekniske løsninger i det nye hus samt rumdisponeringen. Arbejdet afrundedes med, at Maritim Museums Byg i december 2009 godkendte et endeligt dispositionsforslag for den nye bygning. Den nye bygning og dens indretning vil kunne tilgodesee mange forskellige brugergrupper: Hovedparten af arealet anvendes til udstillinger. Derudover bliver der lagt særlig vægt på rum til aktiviteter, der involverer børn, unge og studerende, bl.a. med et multifunktionelt undervisningslokale og et videnscenter med billed- og søkortarkiv samt søfartshistorisk bibliotek. To

Kulturminister Per Stig Møller og formand for Maritim Museums Fond, Mette Christensen, får forevist modellen af det nye søfartsmuseum af arkitekt David Zahle fra BIG arkitekter.

(Foto Benjamin Asmussen)

The Minister of Culture, Per Stig Møller, and the Chairman of the Maritime Museum Fund, Mette Christensen, being shown a model of the new Maritime Museum by the architect, David Zahle, from the BIG – Bjarke Ingels Group, firm of architects.

(Photo Benjamin Asmussen)

spændende konference- og mødelokaler i de maritimhistoriske omgivelser skal gøre huset tiltrækkende for erhvervslivet bredt og de maritime erhverv i særdeleshed. Hertil kommer butik, café og administration.

Forberedelserne til byggeri og udstillinger var frem mod sommer 2009 nået så langt, at hele projektet kunne præsenteres for Kultur-

"Første spadestik" 17. September 2010. Flere hundrede gæster strømmede til arrangementet. På talerstolen museets bestyrelsesformand, Erik Østergaard.

(Foto Benjamin Asmussen)

"The first sod is turned," 17th September 2010. Several hundred guests flocked to the event. On the rostrum is Erik Østergaard, the Chairman of the Board.

(Photo Benjamin Asmussen)

minister Carina Christensen, der 2. juni besøgte den kommende byggeplads og museet på Kronborg og fik projektet præsenteret af museets bestyrelsesformand Erik Østergaard, formand for Maritim Museums Byg Dan Pode Poulsen og museumsdirektør Jørgen Selmer.

Der er i 2010 etableret en indhegnet byggeplads og bygget en dæmning i havnen for enden af dokken, som sikrer vejforbindelse mellem Kronborg og Kulturværftet uden om byggefeltet medens museumsbyggeriet pågår. Arbejdet med at fjerne forurenede jord fra grunden og udføre arkæologiske undersøgelser er igangsat. Arkæologer fra Nationalmuseet og Gilleleje Museum har fundet spor af renæs-

sancens Helsingør, bymuren og ældre dele af befæstningen til Kronborg.

17. september 2010 kunne Maritim Museums Fond og Handels- og Søfartsmuseet invitere til "Første Spadestik" på byggepladsen. Det blev afholdt som et åbent arrangement for alle interesserede. Formanden for Maritim Museums Fond, Mette Christensen, bød velkommen og holdt tale, hvorefter der var taler af kulturminister Per Stig Møller, borgmester Johannes Hecht-Nielsen og museets formand Erik Østergaard. Herefter foretog Per Stig Møller "første spadestik" ved at starte en af de store gravemaskiner. David Zahle fra BIG arkitekter fremviste en ny model af bygningen

for ministeren og det øvrige publikum. Der var skipperlabskovs til alle og underholdning ved DJ Kjeld Tolstrup.

I efteråret 2008 havde Maritim Museums Byg på baggrund af oplæg fra museet bedt fire internationalt kendte arkitektfirmaer om at komme med forslag til basisudstillinger. Deadline for aflevering af projektforslag blev sat til 1. februar 2009. Tre firmaer valgte at fuldføre opgaven og alle afleverede meget spændende og nybrydende udstillingsforslag. De tre firmaer var: Opera Ontwerpers, Amsterdam, Kossmann.dejong, Amsterdam og BIG – Bjarke Ingels Group, København.

På et møde i Danmarks Rederiforening den 26. februar 2009 præsenterede de tre firmaer deres forslag for Maritim Museums Byg og museet. De tre forslag blev købt af Maritim Museums Byg. Det blev hurtigt klart, at forslaget "Seafever" fra Kossmann.dejong i højeste grad levede op til de krav, der var opstillet, og det besluttedes at arbejde videre med Kossmann.dejong.

De hollandske udstillingsdesignere Kossmann.dejong, har gennem de seneste år gjort sig bemærket med udstillinger, der formår at række ud til et nyt, også ikke museumsvant publikum, og få fat i os, der hvor vi er. Det opnår de ved at kombinere de originale museumsgenstande med en udbredt brug af levende billeder, skiftende scenografier, lyde og publikumsinvolverende aktiviteter. Alt sammen i et sprog der først og fremmest appellerer til følelser og fortæller historie uden omfattende brug af tekster, forklarende "speak" og interaktive computerskærme.

Fra 27. til 30. april 2009 var tegnestuens ledere, Herman Kossmann og Mark de Jong, på Kronborg og gennemførte en workshop med museets personale, hvor deres forslag blev gennemdrøftet, og museet forsynede dem med yderligere materiale, bl.a. billeder og genstandslistor, som senere blev brugt til en præsentation for de donerende fonde, der fandt sted 20. august i modelsalen på Handels- og Søfartsmuseet. Præsentationen blev vel modtaget, men gav også anledning til en række spørgsmål, bl.a. om brugen af originale genstande sammen med den moderne scenografi, om udstillingsarkitekturens forhold til bygningens arkitektur og om vægtingen af udstillingstemaer. Alle spørgsmål blev vendt på et opfølgingsmøde i Danmarks Rederiforening 23. september, hvor Jørgen Selmer og Mark de Jong uddybede ideerne over for repræsentanter fra fondene og Maritim Museums Byg.

Der blev sidenhen arbejdet videre med udstillingsoplæg på museet, et udviklingsarbejde og opbygningsarbejde, der frem til museets færdiggørelse bliver finansieret af Aage og Johanne Louis-Hansens Fond.

I februar måned 2010 kunne museet præsentere et fornyet projekt for basisudstillingerne. Heri beskrives udstillingernes indhold og formidlingsmæssige greb i en revideret udgave med udgangspunkt i det oprindelige oplæg "Seafever" fra Kossmann.dejong. Projektet blev godkendt af Aage og Johanne Louis-Hansens Fond og Maritim Museums Byg som grundlag for det videre arbejde og lagt ud på Maritim Museums Byg hjemmeside og på museets

Projekt for basisudstillinger fra februar 2010 danner grundlag for det videre arbejde med udstillingernes indhold og formidlingsmæssige greb.

(Foto Handels- og Søfartsmuseet)

The February 2010 project for basic exhibitions provides the groundwork for the future work on the contents of the exhibitions and communication techniques.

(Photo Danish Maritime Museum)

hjemmeside. På den baggrund har museets medarbejdere fortsat research- og udviklingsarbejdet.

Arbejdet udføres af en udstillingsgruppe under ledelse af Jørgen Selmer. Gruppen har fordelt basisudstillingens temaer mellem sig som følger (arbejdstitler): Benjamin Asmussen: "Teselskabet, Globalisering I"; "I krigens skygge". Torkil Adersen: "Sømandsliv, myte og realitet"; "Hele verden i din indkøbskurv, Globalisering II". Thorbjørn Thaarup: "Navigation og verdensbilleder"; "Skibets endeligt, forlis, genbrug og havnefundament". Undervejs i arbejdet indgår Kåre Lauring som søfartshistorisk sparringspartner og Line Hallbjørnsson og Andreas Grinde har løbende konserveret

udvalgte genstande samt forberedt lokaler og magasiner til udstillingsarbejdet.

For hvert afsnit er arbejdet med litteratur- og kildesøgning, faglig research, opstilling af genstands- og billedlister, konserveringsbehov, formulering af erkendelsesmål og krav til det kommende udstillingsdesign, bl.a. med henblik på involverende publikumsaktiviteter i udstillingerne i form af "hands-on" aktivitet og interaktive elektroniske installationer. Der er afholdt 3 workshops med Kossmann.dejong i efteråret 2010 og lavet en detaljeret arbejdsplan for hele udstillingsforløbet.

Alt indsamlet materiale fastholdes i en database for udstillingen, i illustrerede genstandslistes, mødereferater m.m. Der er desuden opstillet en plan for, hvor stor en procentdel af hvert af elementerne i de enkelte udstillingsafsnit der skal være leveret af museet hvornår. Ved udgangen af 2010 var omkring en tredjedel af museets del af arbejdet udført.

Genstands-, tegnings-, kortsamling og billedarkiv

Museets samlinger er skabt gennem næsten 100 år og bærer derfor præg af flere generationers skiftende holdninger til indsamlingspolitik. Forud for flytningen fra Kronborg til det nye museum ser museet det derfor som en kæmpe udfordring at få "trimmet" samlingen, så den er velordnet, fuldt registreret og kun indeholder materiale, der hænger sammen med museets nuværende formål og fremtidige betjening af brugerne.

Vi har igennem de seneste år været i fuld gang med denne proces og stiler mod at få den

afsluttet inden museet fraflytter de sidste lokaler på Kronborgs område.

Indsamling

Samtidig med ovennævnte forøges samlingen hvert år først og fremmest gennem gaver fra enkeltpersoner, organisationer eller institutioner. Tilvæksten af genstande registreres i den nationale registreringsdatabase REGIN, og parallelt med dette overføres løbende oplysninger fra museets håndskrevne protokoller med oplysninger om museets gamle samlinger af genstande og fotografier til digital form.

Museumsinspektør Kåre Lauring har det overordnede ansvar for registreringen. I arbejdet indgår Henriette Gavnholdt, Thorbjørn Thaarup, Morten Bronke samt Merete og Jørgen Marcussen.

Museet har i 2009-10 med taknemmelighed modtaget over 250 gaver fra private givere. Endvidere er enkelte genstande erhvervet ved køb. Blandt erhvervelserne kan nævnes:

Bech, Bodil og Werner: En lang række eksempler på gaver fra "Søgave katalogerne"; Brink, Øjvind Sjørdal: Kuvertaskebøger og 6 sølvskeer fra "Søgave kataloget"; I forbindelse med disse gaver foretog Torkil Adersen en dokumentation af firmaet "Søgave", som gennem et halvt århundrede sørgede for at indkøbe og formidle gaver til søfolkenes familier, medens de selv var på søen. Der blev indsamlet både gaveartikler og arkivalier. Dele af materialet tænkes at indgå i det nye museums basisudstillinger.

Erik Jensens omfattende samling vedr. Skoleskibet "København" er købt af samle-

rens enke på baggrund af en bevilling fra ØK's Almennyttige Fond. Hermed rummer Handels- og Søfartsmuseet nu landets vigtigste og største samling vedrørende skoleskibet København og dets tragiske forsvinden i vinteren 1928-29.

Museet har endvidere erhvervet en større samling genstande fra ØK, indsamlet af Willy Brorson, som igennem en årrække har været redaktør på hjemmesiden "Snesejler", der indeholder en lang række erindringer fra tidligere ØK-søfolk. Blandt de erhvervede genstande kan nævnes: Skibsklokke fra M/S SIBONGA, forskellige officersuniformer, service og bestik.

Modtaget 2009

Berndt, Peter: 2 stk. radiobreve; Copenhagen-Malmö Port ved Kurdal, Leif: En samling arkivalier vedr. krydstogtskibes anløb af Københavns Havn; Dahlberg, Anja W.: Model af barkskib; Dampskibsselskabet Torm A/S: Skibsmodel M/S TORM MARIANNE; East Asiatic Company: 3 plakater vedr. ØK's Linjefart; Egebak, Søren: Genstande og arkivalier vedr. Erik Egebak og perioden 1940-1945; Funder, Torkild R.: Arkivalier vedr. skoleskibet KØBENHAVN samt et metalskilt til en sekstantæske; Historiens Hus Ringsted: 3 regnskabsbøger fra S/S DANMARK 1898-1912; Jensen, Lisbeth: Bøger samt et jubilæumsskrin fra DFDS; Jensen, Niels Jørgen: Ringbind med fotografier fra et liv til søs; Kiil, Hans Chr.: Skibsdagbog; Lauritzen, Jan: Porcelæn samt metal service fra rederiet J. Lauritzen; Lauritzen Kosan A/S: Skibsmodel af ISABELLA KOSAN;

Madsen, Knud: Erindringer; Milfeldt, Kirsten: Div. arkivalier vedr. skibsfører H.K. Kristensen; Møller-Frimodt, Hans: Et skibsklaver; Nyborg, Uggi: Model af barkskib; Sandbeck, Thorkild: 3 radiobreve samt et krus fra Søgave kataloget; Spies, Magnus Hendrik: Div. bøger, fotografier og postkort; Schou-Nielsen, Ove: Diverse brochure fra krydstogtrederier; Slater, Steven: Tallerken fra S/S BARON STJERNBLAD; TDC ved Bastiansen, Jørgen: Radioudstyr fra Lyngby Radio; Thaarup, Thorbjørn: En kagedåse fra A.P. Møller; Vollertsen, John: Breve og fotografier vedr. skoleskibet KØBENHAVN.

Modtaget 2010

A.P. Møller: Tre stk. "Radar direction finders"; Bang, Mette: To skibsdagbøger fra rederiet Dansk-Fransk A/S; Bentzen, Frank J.: Samling fotografier; Berg, Bente: Fotoalbum vedr. skoleskibet DANMARK; Bernhard, Stella: Materiale vedr. B&W; Brostrøm, Hans Chr.: Div. arkivalier vedr. Brostrøm, Dan Oluf Josefson; Christensen, Ib: En dagbog fra en maskinassistent; Ejdorf, Kjeld: Materiale vedr. frisør om bord i M/S FALSTRIA Nielsen, Aage; Højbjerg, Inger: Personlige papirer etc. vedr. lods Winsløw, Ove Alexis; Jensen, Svend: Fajancefad fra skibet AURORA; Jørs, Poul: Materiale vedr. grønlandsfarten; Knudsen, Ann Vibeke: Skibsportræt: S/S MICHAEL ONTCHOUKOFF; Krauthammer, Lars: En samling fotografier; Krøyer, William C.: En samling fotografier; Larsen, Flemming: Dagbog fra Koefoed, Lauritz 1838-70; Larsen, Leif: Kontorflag fra ØK; Larsen, Svend Dam: Materiale vedr. S/S PA-

TRIA og S/S ESTONIA; Lauring, Kåre: Gravplade fra druknet tysk sømand; Marcussen, Jørgen: Brochure vedr. søfartsmesse i Forum september 1962; Museerne på Vestfyn: Genstande lavet af tømmer fra linjeskibet PRINS CHRISTIAN FREDERIK; Paludan, Agnete Falbe: Materiale vedr. M/S KRONPRINSESSE INGRID; Scandlines: Div. arkivalier vedr. D/S Øresund; Survey Skibs- og Maskininspektion: Samling vedr. firmaets historie; Thomsen, Verner: Kaptajnsse; Royal Arctic Line A/S: Div. Maskin- og dæksdagbøger.

Registrering, genstande og billeder

Samtlige nyindkomne genstande blev i 2009-10 registret i museernes fælles registreringsdatabase REGIN. Endvidere fortsattes arbejdet med at overføre ældre registreringer til REGIN. Ultimo 2010 var omkring 5000 ældre genstandsnumre overført til den nye registrering, og yderligere 1.665 hidtil uregistrerede genstande registreret.

Til registreringsarbejdet modtog museet gennem 2009-10 særdeles værdifuld hjælp fra Merete og Jørgen Marcussen.

Af fotografier blev der i 2009-10 nyregistreret 2.367 fotografier i museets registreringsdatabase. Antallet af fotografier i museets digitaliserede billedarkiv på museets hjemmeside var således ved udgangen af 2010 nået op på 31.909 filer.

Museets digitaliserede billedsamling er der adgang til via hjemmesiden. Den digitale tilgængelighed medfører dog ikke nedgang i personlige forespørgsler, hvor museet hvert år har besvaret omkring 450-500 henvendelser

i form af e-mails, breve, personlige og telefoniske henvendelser med allehånde maritim-historiske spørgsmål. Desuden har arkivet leveret billedmateriale til 112 udgivelser i form af bøger, tidsskriftsartikler, avisartikler, ph.d.-afhandlinger, specialer, tegneserier, udstillinger, bl.a. Golden Days, hjemmesider, tv-serien Flådens Historie, samt en række dvd'er.

Søkort

Søkortregistreringen er vedligeholdt for søkort i rammer, som konservatorerne nu afmonterer, så de kan placeres på kortarkivets hylder. Nyindkomne og nyopdukkede kort registreres løbende.

Merete Marcussen har overført store dele af den ældre samling af sø- og landkort, i alt 1.029 numre, til REGIN. Museets beholdning af søkort og landkort er med udgangen af 2010 på 5.535 poster og registreringen er nu nået fra museets start i 1915 til 1984. Samtidig opdateres de håndskrevne protokoller.

Der er yderligere registreret 980 nyere kort placeret i en tilknyttet base. Der er knap 100 informationsfiler med oplysninger om kortsteder, biografier over særlige personer m.m. Disse filer er linket til de relevante kort. Basens grafiske søgefunktioner er blevet forbedret med flere muligheder, således at alle kortomrids kan vises på et verdenskort, der kan zoomes ind på, og kortets detaljer i registreringsbasen kan vises sideløbende.

Thorbjørn Thaarup har samlet en liste over konstruktionstegninger i Danmark og lagt den online.

Antofts samling

I løbet af 2009 fik Jørgen Marcussen sorteret og registreret Antofts fotosamling. Samlingen, som museet erhvervede i 1994, er på ca. 30.000 fotografier, og er optaget af fotograf Antoft, der i årene ca. 1965-85 fotograferede skibe for bl.a. ØK, DFDS, Dampskibsselskabet NORDEN og A.P. Møller.

Efter sorteringen er samlingen nu på 15.222 registrerede fotografier fordelt på 1.970 poster.

Zeilaus samling

Fra kaptajn, senere oberst, Zeilau, Vestindien og Fredericia, havde museet hans kuffert stående med arkivalier vedrørende salget af De Dansk Vestindiske Øer og medieomtalen årene derefter, bl.a. vestindiske aviser fra 1914-1917. Indholdet er koncentreret omkring erindringer fra soldater og embedsmænd fra 1917. Samlingen er nu ordnet, lagt i arkivkartoner og registreret i en database med nogle hundrede poster.

Sagsarkiv

Museets omfattende sagsarkiv er også under revision og nyregistrering. Alle bilag indgået med journalsager eller fra andre informanter er gennemgået, ordnet og omplaceret i arkivkartoner. Hertil er oprettet en database med 2.834 poster. Indholdet i bilagene er typisk sammenstillede skibslister fra provinshavne, registre over værfters nybygninger, erindringer og afskrifter fra arkivalier i provinsen.

Hvis arkivalierne har oplysninger om et enkelt eller få skibe er der oprettet link til en database med skibsoplysninger, således at man

i skibsbasen kan se yderligere oplysninger af teknisk art om skibene, men også se, om et skib er behandlet mere end ét sted i sagsbilagene.

Udfasning til andre museer

I 2009 iværksatte Handels- og Søfartsmuseet et projekt, der har til formål at udskille de dele af samlingen, der ikke direkte relaterer sig til museets emneområde. Projektet, der ledes af Kåre Luring, gennemføres bl.a. på baggrund af en bevilling fra Kulturarvsstyrelsen. I 2009-10 blev der overdraget genstande og arkivalier til følgende museer: Arbejdermuseet – Bornholms Museum – Danmarks Jernbanemuseum – Danmarks Mediemuseum – Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg – Dansk Folkemindesamling – Faaborg Byhistoriske Arkiv – Københavns Museum – Marstal Søfartsmuseum – Odense Stålskibsværft – Teatermuseet i Hofteatret – Zoologisk Museum – Museum Sønderjylland (Sønderborg Slot).

Bibliotek

Bibliotekar Kenneth Roy Henriksen har i 2009-10 afsluttet arbejdet med at bestandre-gistrere museets bogsamling til den maritime biblioteksbase, som er et fælles online-katalog for Søfartens Bibliotek og Handels- og Søfartsmuseets Bibliotek. Et arbejde som blev påbegyndt i 2007. Derved er hele museets bogsamling søgbar i vores online-katalog. Museets del af fællesdatabasen er tilgængelig på: www.maritime-museum.dk

Undtagelsen er vores ældre bøger, som er en fin samling af sjældne, hovedsagelig ældre

danske og udenlandske bøger om maritime emner. I den ca. 1000 bind store samling er der bøger helt tilbage fra 15-1600-tallet. Den ældste bog er fra 1561 og indeholder Frederik II's søret. Vores frivillige medarbejder, Merete Marcussen, har i årets løb påbegyndt arbejdet med at katalogisere disse bøger, ved at opbygge et kortkatalog og bringe samlingen i orden. Arbejdet med denne samling, forventes afsluttet i 2011.

Bibliotekets bogbestand er vokset med over 200 bøger, hvoraf de 74 er indkøbte, de øvrige modtaget som gave.

En liste over bibliotekets indkøb af bøger for årene 2009-10 kan ses på: www.fyrskibet.dk i kategorien bibliotek.

Ud over egne bogkøb, har museet i 2009-10 modtaget mange fine boggaver fra private og firmaer:

Niels J. Bagge: "Dansk illustreret skibsliste, 2008"; Bokadeildin Føroya Lærarafelag; Jens Pauli A. Nolsøe, "Havnar søga (bd. 1+2)"; Erik Egebak: "16 bøger om navigation"; Føroya Lærarafelag Bókadeildin: "Havnar søga, bd. 1-2"; Lisbeth Jensen: "10 bøger om maritime emner"; Kogtved Søfartsskole i Svendborg: "stor boggave på tre kasser maritime bøger"; Leif Kurdahl: "Seks bøger om Københavns Havn"; Langelands Museum: Ole Mortensøn, "Lohals søfart – fra skipperby til feriested"; Lloyd's Register Group Services: (1) "Lloyd's Register of Ships 2007-2008 (4 bind)" (2) "List of Shipowners 2007-2008 (1 bd.)" Marstal Søfartsmuseum: Henrik L. Hansen, "Danske skibsforlis"; Jørgen Marcussen: Ni maritime bøger; Marinens Bibliotek: "Opfindelsernes

bog, Søfart”; Rederiet Torm: “Portraits with pride – portraits of Torm employees from around the world”; Magnus Hendrik Spies: 19 bøger om damp- og hjulskibe”; Ingeborg Sølvér: C. L. L. Harboe, “Dansk-engelsk samt engelsk-dansk marine-lexicon”.

Følgende forfattere har foræret egne værker til biblioteket: Eric van Hooydonk, “Soft values of seaports”; Bent Knie-Andersen, “Horsens – købstaden og guldsmedene 1500-1900”; Kåre Lauring, “Københavnervliv”; Ole Mortensøn, “Lohals søfart – fra skipperby til feriested”; Søren Nørby, “At sejle under vandet: udviklingen af de første undervandsbåde” Klaus Rydahl, “krigssejler 1939-45”;

Merete og Jørgen Marcussen har arbejdet med sortering af tidsskriftsamlingen og klarføring af den ældre bogsamling til registrering i databasen.

I forbindelse med den løbende revision af bogmagasinet en lang række bøger der var dubletter eller uden relevans for museets emneområde blevet solgt antikvarisk.

Bevaring og magasinering

Konservatorerne Line Hallbjørnsson og Andreas Grinde har i løbet af 2009-10 fokuseret en stor del af deres energi på at klargøre lokaler på museets magasiner til alle de genstande, der skal udstilles i det nye museum. Dette er gjort ved at hundredvis af genstande er frosset og flyttet fra det tidligere B&W magasin og ind på hovedmagasinet, således at der nu er frigjort et separat udstillingsmagasin. Før magasinet tages i brug med genstande er det dog brugt til BIG arkitekternes “mock-up” af de

nye udstillingslokaler, hvilket konservatorerne også har været med til at færdiggøre. Sammen med museumsforvalteren har konservatorerne opstillet et komplet kompaktreolsystem i det tidligere porcelænsmagasin hvilket har øget de tilgængelige hyldemeter betragteligt med i alt ca. 250 meter. Reolsystemet er en gave fra BIG-arkitekter.

I forbindelse med klimastyringen på magasinet, er der som noget nyt blevet målt klima i to af magasinerne med nye apparaturer udviklet af Image Permanence Institute i Rochester, USA. Det specielle ved disse klimamålere er, at de giver et sammenlagt tal af tilstanden af klimaet over en given måleperiode, altså et slags referat samlet i ét tal. Dette tal kaldes for TWPI “Time Weighted Preservation Index” og målemetoden danner i øvrigt grundlaget for Line Hallbjørnssons kandidatspeciale.

Derudover er de sædvanlige magasinopgaver blevet passet, så som rengøringen på magasinerne, arbejdet med indpakning af skibsmodeller for at beskytte modellerne mod støv, pladsregistrering samt håndtering af genstande som er kommet ind eller ud på magasinet.

Konservering

Arbejdet med at flytte søkort fra malerimagasinet og udtage dem af deres rammer er fortsat i 2009-10 og er nu stort set gennemført. I forbindelse med dette arbejde er 11 af søkortene sorteret fra og konserveret på grund af deres dårlige bevaringstilstand, f.eks. ætsninger fra pigment, sprækker/revner, gammelt lim/tape-rester og ujævnheder.

Af yderligere konservering er der blevet repareret revner og retoucheret på to film plakater, en Cunard Steam Aktie og seks stykker meget korroderet kalfatringsværktøj er blevet glasblæst og voksbehandlet. Fra navigationsudstillingen er der udtaget en del genstande til konservering, således at disse kan klargøres til de nye udstillinger. I samme forbindelse er 23 genstande blevet udvalgt fra museets navigationsmagasin og tilstandsvurderet /konserveret.

Af de mere tidskrævende genstande er arbejdet med Samurairustningen, der startede i 2008, gjort færdigt med et flot resultat for de meget korroderede ringbrynjer til beskyttelse af lår og arme. Rustningen kommer til at indgå som et tidligt eksempel på en sømandssouvenir i de nye udstillinger.

Et 1700-tals bakkebord som før har stået i udstillingen, men er blevet udtaget pga. dets skrøbelige tilstand, er blevet konserveret og stabiliseret, og er nu blevet flyttet til et klimastabilt miljø, hvor eventuel nedbrydning mindskes og hvor det ikke bliver udsat for unødigt håndtering. Bordet med dets skibsmotiv bliver en af de centrale genstande i udstillingsafsnittet "Teselskabet".

En pengeboks i udstillingens rum 3 er blevet konserveret og stabiliseret in situ.

Et korroderet gevær og et par søstøvler til den nye udstilling er blevet konserveret og stabiliseret. Der er blevet lavet passepartout og læg til en samling breve fra skoleskibet København og en cargoliste fra skibet Christiansborg 1745 er blevet pakket i polyethylenchartek, dokumenteret og stabiliseret. 19 korroderede

og mugne høvle er blevet konserveret og stabiliseret efter at have været udsat for en mindre vandskade på magasinet. Udlejer har repareret taget efter denne vandskade.

Samtlige genstande, der håndteres i forbindelse med udlånsager, bliver tilset og om nødvendigt behandlet af konservatorerne.

Værksteder

Arbejdet med at omdanne det tidligere snedkerværksted til et monteringsværksted er blevet påbegyndt. Der er bl.a. blevet fjernet ældre maskiner og opsat flere store ståreoler, klargjort til udsugningsanlæg og tilpasset borde i konserveringsværksted og -gang for at gøre klar til de større genstandsstrømme i forbindelse med de nye udstillinger.

Et større oprydningssprojekt har været i gang i rum 104 i administrationsbygningen. Dette rum er før blevet brugt som arkivrum for diverse bøger og tidsskriftssamlinger. Rummet er nu blevet totalt ryddet, og de fleste af samlingerne er blevet kørt på magasin, hvor de er blevet frosset og derefter pakket ud og opstillet i de førnævnte kompaktreoler.

Frysning af genstande

I 2009/10 er der ud over museets egne genstande som indtægtsgivende virksomhed blevet skadedyrsbehandlet genstande for Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg, Industrimuseet i Frederiksværk, Arken: Mirotæpper og andre tekstiler af to gange. Amalienborg, barokskab fra Marselisborg slot. Jagt og skovbrugsmuseet, jagtskyd. Louisiana, moderne kunst, tekstiler.

Skibsmodelværkstedet

På museets eget skibsmodelværksted har modelrestaurator Anders Faurholdt og skibssnedker John Rasmussen sammen med museets nye frivillige i værkstedet, John Bramsen og Hans Ove Claudi-Hansen, restaureret en række skibsmodeller, hvorefter de er blevet tildækket med plastik på specialbyggede rammer for at forhindre, at de bliver støvede frem til åbningen af det nye museum.

Skibsmodelværkstedet har i 2009 arbejdet med konservering og restaurering af følgende modeller: M/S Rikke Skou, S/S Sark, En Færøsk Ottemansfarer, S/S Danmark, M/S Merc Karen, S/S Hans P. Carl, en Tørdokmodel m. dampyacht Ågier, en Fregat og M/T Brigit Mærsk.

Som indtægtsdækket virksomhed er to kirkeskibe blevet restaureret. Det drejer sig om: Skruefregatten Fyen fra Grøndalskirken og skibet Livingstone fra Christianskirken.

Skibsmodelværkstedet har i 2010 arbejdet med konservering og restaurering af følgende modeller:

Fra Bernhardt Larsens samling: Skonnertbrig "Tusnelda"; S/S "Fredensborg"; tremastet skonnert "Duty"; jagt "Sandhammeren"; tremastet bark "Jupiter"; S/S "Lilleborg"; tremastet bramsejlskonkonnert "Delos"; S/S "Elsborg"; tremastet bark uden navn.

Øvrige modeller: kopi af hollandsk fløjte; M/S "Kista Dan"; tomastet topsejlskonkonnert "Lilla Dan"; S/S "Danery"; S/S "Jethou"(halvmodel i montre); lille yawl uden navn.

Som rekvireret arbejde har værkstedet restaureret et kirkeskib fra Lillerød Kirke: Tremastet bark "Ellen".

Kommende udstillingsgenstande gøres i stort tal klar til det nye museums udstillinger.

(Foto Benjamin Asmussen)

Future exhibition objects in large numbers being prepared for the new museum's exhibitions.

(Photo Benjamin Asmussen)

Konservering ud af huset

Konservator Andreas Grinde havde i starten af juni 2009 orlov for at arbejde for Nationalmuseets bevaringsafdeling i tre uger med at montere genstande til nyopstilling af udstillinger på det Grønlandske Nationalmuseum i Nuuk.

To styk Canton Hinterglasmalerier er til konservering hos Bevaringscenter Næstved betalt af en donation fra "Revisor, civiløkonom Gerhard Møller-Nielsen og hustru Kirsten Møller-Nielsen, født Ørsted's Mindelegat".

Udlån af genstande og billeder

Som landsdækkende specialmuseum er der hele tiden bud efter genstande fra museets samlinger til udstillinger på museer og institutioner. Til følgende museer, institutioner og virksomheder var der i 2009 -10 udlånt genstande og billeder fra Handels- og Søfartsmuseet:

A.P. Møller Mærsk – Arbejdermuseet – Arktisk Institut – B&W Shipdesign – BIMCO – Cinema Center Helsingør – Danmarks Rederiforening – Den Danske Banks hovedsæde – Det Kongelige Bibliotek – Diesel House – Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg – Frederiksborgmuseet – Gilleleje Museum – Helsingør Bibliotek – Helsingør Kommunes Museer – Kulturværftet i Helsingør – Kunstindustrimuseet – Københavns Museum – Køge Museum – Langelinie Lystbådehavn – Malmø Museer – Museum Sønderjylland Aabenraa – Nakskov Skibs- og Søfartsmuseum – Nexus Communication – Novo Nordisk A/S – Rudersdal Museum – Øregaard Museum – Øresundsakvariet.

Museet har endvidere fornyet aftalen med BIMCO om udlån af malerier og skibsmodeller. BIMCO finansierer til gengæld konserveringen af de pågældende genstande.

Forskning og undersøgelser

Museets indsats på forskning og undersøgelsesområdet er i årene med forberedelse til det

nye museum primært koncentreret om researchopgaver til de nye udstillinger og dermed brug af museets og andres hidtidige forskningsresultater.

Kåre Lauring har forsket i den økonomiske realitet bag den danske slaveskibsfart i 1700-tallet. Resultatet er publiceret i museets årbog 2010 og inkorporeres i basisudstillingen om globalisering i 16-1700 tallet.

Torkil Adsersen repræsenterer museet i et større dokumentationsprojekt på Lindøværftet i samarbejde med Odense Bys Museer og Østfyns Museer. Projektet er finansieret af A.P. Møller og hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal sammen med Kulturarvsstyrelsen. Projektet ledes af en styregruppe bestående af de tre museers direktører, arkivleder Henning Morgen, A.P. Møller-Mærsk A/S samt museumsinspektør Mette Ladegaard Thøgersen fra Østfyns Museer, der også er daglig projektleder.

Torkil Adsersen var i april 2010 på medsejlad om bord på M/S CLEMENTINE MÆRSK fra Hamborg over Gdansk og Gøteborg til Århus. Her blev indsamlet om livet om bord til brug bl.a. for de nye udstillinger.

Publikationer

- Jørgen Selmer, Kåre Lauring og Jørgen Marcussen redigerer museets årbog, der i 2010 er udkommet for 69. gang. Museets årbog udgives af Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner.
- Torkil Adsersen: "Danmarks Rederiforening – skibsfartens interesseorganisation

- gennem 125 år”. Artikel i Handels- og Søfartsmuseets årbog 2009, s. 5-31.
- Benjamin Asmussen: “Som en Maage paa Vandet – nyt materiale om skoleskibet KØ-BENHAVN”. Artikel i Handels- og Søfartsmuseets årbog 2009, s. 131-139.
 - Benjamin Asmussen: “Frode Holm-Petersen – sejlskibe og samlerglæde” i Jes Fabricius Møller (red.): Historiens ildsjæle, Dansk Historisk Fællesråd 2009.
 - Benjamin Asmussen: “Attende danske Maritimhistoriske Konference” i Erik Gøbel (red.): Maritim Kontakt 32, 2009.
 - Kåre Lauring. “Den sidste rejse – skrot, genbrug og designermøbler”. Artikel i Handels- og Søfartsmuseets årbog 2009, s. 139-148.
 - Kåre Lauring: “Nye skibsmodeller til Handels- og Søfartsmuseet”. Artikel i Handels- og Søfartsmuseets årbog 2009, s. 149-151.
 - Kåre Lauring: Sophie Amalienborgs Brand. Artikel i “Alt om Historie”.
 - Kåre Lauring: Københavnerviv. Gyldendal.
 - Jørgen Selmer: “Danmarks Nye Søfartsmuseum – Udstillinger med kurs mod det store publikum”. Artikel i Handels- og Søfartsmuseets årbog 2009, s. 31 – 55.
 - Jørgen Selmer: “Denmarks New Maritime Museum”. ICMM News, nr. 4. 2009: Resumé af indlæg på ICMM kongres. Bragt i fuld længde på ICMMs hjemmeside: www.icmmonline.org.
 - Thorbjørn Thaarup: “I Ca’ da Mostos fodspor – en rejse langs Vestafrika i 1450-erne”. Artikel i Maritim Kontakt nr. 32, 2009.
 - Thorbjørn Thaarup: “Museet på nettet”, artikel i Handels- og Søfartsmuseets årbog 2009, s. 151-154.
 - Torkil Adersen: “På tur med M/S CLEMENTINE MÆRSK”. Artikel i Handels- og Søfartsmuseets årbog 2010.
 - Benjamin Asmussen: “Teselskabet – handel binder verden sammen” i Marie Damsgaard Andersen (red.): “Farlige Forbindelser – Danmark og verden i 1700-tallet”, Golden Days og Skoletjenesten 2010.
 - Kåre Lauring: “Dansk Slavehandel – en underskudsforretning?” Artikel i Handels- og Søfartsmuseets årbog 2010.
 - Kåre Lauring: “Myter og fortrængninger”. Kronik i Jyllands-Posten 14. juni 2010, vedr. fortolkningen af besættelsestiden.
 - Jørgen Selmer: “Kina og Danmark – søfart og verdenshandel”. Artikel i Danske Museer 2010, nr. 4, s. 16-19. Artikel skrevet på baggrund af en rejse til Shanghai, hvor Jørgen Selmer var inviteret til åbningen af China Maritime Museum. Den første kontakt var formidlet gennem et møde i foråret 2010 mellem formanden for Maritim Museums Byg, Dan Pode Poulsen, Danmarks Rederiforening og det kinesiske søfartsmuseums direktør An Chengnayo. Det blev fulgt op med en invitation til at overvære åbningen og drøfte samarbejds muligheder med museets ledende medarbejdere. I disse drøftelser blev museet faciliteret af general manager Laser Huan fra DS NORDENS Shanghai kontor.
 - Kåre Lauring har været konsulent på en bog om Asiatisk Kompagnis Indiensfarer

KRONPRINSESEN og skibets rejse til Indien i 1748-1750. Bogen, der er en renskrift af kilderne vedr. skibets rejse, udgives ved Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie.

- Benjamin Asmussen er redaktør af museets elektroniske nyhedsbrev, der i 2009-10 udkom med fem numre.
- Benjamin Asmussen er medlem af redaktionen og netredaktør for tidsskriftet Maritim Kontakt.
- Torkil Adersen har som bestyrelsesmedlem i Skibsbevaringsfonden deltaget i arbejdet med at få udgivet "Dansk Historisk Skibsregister".
- Indeksering af museets årbøger: Af museets 68 årbøger er 23 årgange digitalt indekseret med i alt 11.160 poster. Indekset er ajourført i 2009 med årbog 2009 med 532 poster, hvilket svarer nogenlunde til årsgennemsnittet, der er på 485 poster. Indeksarbejdet er udført af Jørgen Marcussen.
- I løbet af 2010 blev indscanningen af museets årbøger gennemført. Projektet, der er finansieret af Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner vil gøre det muligt at se alle artikler på nettet, ligesom der vil kunne foretages fuldtekstsøgning. Årbøgerne vil løbende blive lagt på nettet i løbet af 2011, med undtagelse af de nyeste årgange.

Permanente udstillinger

Museet har i hele 2009 og 2010 gennemført brugerundersøgelser i udstillingerne, som et led i Kulturarvsstyrelsens landsdækkende undersøgelse af museer i perioden 2009 – 2011.

Undersøgelserne viser generelt en stor tilfredshed, men de gamle udstillinger vurderes dog generelt noget lavere end landsgennemsnittet.

Arbejdet med de permanente udstillinger ledes af Kåre Lauring. Udstillingerne vedligeholdes løbende af Christian Huusom og Thorbjørn Thaarup. I 2009-10 er teksten fornyet v. Thorbjørn Thaarup.

Udstilling om Danmarks Nye Søfartsmuseum

Planerne for det nye søfartsmuseum og planerne for hele Kulturområde Helsingør, der ud over Søfartsmuseet omfatter Kulturhavn Kronborg og Kulturværftet indgår nu som del af museets permanente udstilling. Indholdet bliver løbende ændret i takt med udviklingen af projektet. Kernen i udstillingen er det vindende arkitektforslag fra BIG – Bjarke Ingels Group med plancher og modeller, samt plancher med det valgte udstillingsprojekt fra Kossmann.dejong udstillingsarkitekter, Amsterdam.

Thorbjørn Thaarup har designet to nye plancher om byggeri og udstillinger, der bl.a. blev brugt ved "Første spadestik" og Kulturværftets indvielse.

Nyt indgangsparti er opbygget i 2010, finansieret af Slots- og Ejendomsstyrelsen, så det matcher stilen i slottets nye Sundtoldsudstilling, der støder op til museets indgang.

Der er indrettet "biograf" i den mørke ende af modelsalen med anskaffelse af 50 stole og permanent PowerPoint-opstilling. Rummet bruges dagligt til visning af film om det nye museum og ellers til foredrag og i forbindelse med omvisninger.

Særudstillinger

- Frem til 22. februar 2009: "GALATHEA III – med Vædderen jorden rundt 2006-2007". Fotoudstilling arrangeret af Kåre Lauring. Udstillingen handlede om Galathea III ekspeditionen og viste et udvalg af de fotografier, som Jyllands-Postens fotografer tog under rejsen. Fotografierne viste ikke blot de områder ekspeditionen passerede under rejsen, men gav også et indblik i dagligdagen om bord i inspektionsskibet "Vædderen".
- 27. februar til 6. september 2009: "Lindøværftet L 208 – Verdens største container-skib bliver til". Udstilling med fotografier af Simon Lautrop. Tilrettelagt af Kåre Lauring. Udstillingen viste billeder af bygningen af Lindø byggenummer 208 M/S ELLY MÆRSK fra pladerne ankommer til værftet i september 2006 til den dag i september 2007, da ELLY MÆRSK sejler ud i verden. Simon Lautrop blev i 2008 indstillet til LO's Kulturpris for sine fotografier fra Lindøværftet. Et udvalg af billederne blev købt til museets samling.
- 25. september 2009 til 14. marts 2010: "Alang Beach – Skibets sidste havn". Udstilling med fotografier og genstande fra Alang Beach, arrangeret af Kåre Lauring. Udstillingens plakat var layoutet af Thorbjørn Thaarup. Udstillingen viste glimt af den ellers ukendte verden, hvor mange skibe ender deres dage, nemlig Alang Beach i Indien. To folk fra genbrugsfirmaet MidShipCentury havde i årene 2004-08 deres gang på stranden og dokumenterede fotografisk de mange ophugninger samt

opkøbte inventar fra de ophuggede skibe. Udstillingen viste også møbler fra salonerne på færgeren KONG FREDERIK IX. Møbler museet havde købt fra MidShipCentury's lager i Los Angeles.

- 26. marts til 1. september 2010: "Gale Warning". Fotoudstilling om skibe og storm i Nordsøen og Den engelske Kanal. Udstillingen, som museet lånte fra Marstal Søfartsmuseum, er oprindeligt produceret af fotografierne fra det hollandske firma: Flying Focus Aerial Photography.
- 10. september 2010 åbnede udstillingen: "Søfolk og redere i 1700-tallets København". Udstilling med genstande og malerier, der beretter om de handelsfolk, der stod for den store globale kolonihandel, der i 1700-tallets anden halvdel foregik med udgangspunkt i København. Udstillingen var arrangeret som museets bidrag til Golden Days Festivalen "Farlige Forbindelser – Danmark og verden i 1700-tallet". Udstillingen var tilrettelagt af Kåre Lauring.

Thorbjørn Thaarup har designet plakater og tekster til museets særudstillinger.

Anden udstillingsaktivitet

- I august 2009 var plancher fra særudstillingen "De sidste sejlskibe" udlånt til havnefestival i Odden Havn.
- I juli 2009 arrangerede Thorbjørn Thaarup en mindre udstilling af skibsmodeller på Helsingør Bibliotek.
- Sommeren over 2009 blev fotoudstillingen "Københavns Havn", der blev vist på Han-

dels- og Søfartsmuseet i 2005, vist i restauranten i Langelinie Lystbådehavn.

- Benjamin Asmussen assisterede Limfjordsmuseet i januar 2009 med inspiration til indretning af deres nye museumsbygning i samarbejde med udstillingsarkitektfirmaet Kvorning.
- Torkil Adersen har bistået Kulturværftet med genstande til åbningsudstillingen: "430 SØSAT".

Museet på nettet

Museets hjemmeside Maritime-museum.dk har i 2009-10 haft ca. 100 besøgende om dagen. Hertil kommer ca. 25 om dagen på hjemmesiden Fyrskibet.dk og 60 om dagen på billedarkivets side. Hjemmesiden er løbende blevet fornyet og opdateret af Henriette Gavnholdt, Benjamin Asmussen og Thorbjørn Thaarup.

Det elektroniske nyhedsbrev, som man gratis kan tilmelde sig på museets hjemmeside, havde ved årets udgang 450 abonnenter og redigeres af Benjamin Asmussen. Det udkom med 5 numre i 2009-10.

I efteråret 2009 blev der gjort forsøg med at reklamere på det sociale medie Facebook.com for at få folk til at blive fans af museet. Før forsøget havde museets Facebook-side ca. 40 fans og ved årsskiftet 2009-10 var antallet nået op på 244. En fan får automatisk nyheder fra museet i sin nyhedsstrøm på Facebooks hovedside og har mulighed for at kommentere alle nyheder og sende dem videre.

Besøgstallet på hovedhjemmesiden maritime-museum.dk var i 2009 lidt over 36.000,

udført af 18.000 unikke besøgende. Hver besøgende brugte i gennemsnit lidt over to minutter på hjemmesiden. De mest besøgte dele af hjemmesiden er videnscentret med dets mange ressourcer og personalesiderne.

Museets digitale billedarkiv blev besøgt lidt over 23.000 gange af over 10.000 brugere. Det er tydeligt, at når en besøgende først er kommet indenfor arkivets omfangsrige univers, er det svært at komme derfra igen. Den gennemsnitlige besøgende brugte otte minutter i databasen, hvilket er et langt tidsrum for hjemmesider.

Den digitale logbog Fyrskibet.dk, som gik i luften i 2008, har et stadigt voksende besøgstal. Over 9.000 besøg blev det til i 2009, udført af 7.000 forskellige besøgende. I 2008 var der lidt over 5.000 besøgende.

Museets medarbejdere skrev i alt ca. 175 indlæg til Fyrskibet.dk i løbet af 2009-10. Den største bidragsyder var Thorbjørn Thaarup med 113 indlæg, heriblandt det populære "Ugens billede", Benjamin Asmussen med 33 indlæg og Andreas Grinde med 9 indlæg. Herudover har en række af museets øvrige medarbejdere bidraget med indlæg til den digitale logbog, hvoraf især skal nævnes Torkil Adsensens serie af rejsebrev fra sejladsen med CLEMENTINE MÆRSK, hvilket gav mange trofaste læsere. Samtidig begynder informationsstrømmen langsomt også at gå den modsatte vej. Der skrives flere og flere kommentarer til medarbejdernes indlæg både i form af meningstilkendegivelser og videregivelse af oplysninger og tips i relation til indlæggen.

Endelig er videoerne i museets YouTube-kanal blevet set over 7.000 gange siden oprettelsen i 2008.

Museets Facebook-engagement er blevet genstand for undersøgelser i ikke mindre end to universitets-specialer. Den mest omfattende analyse af museets brug af sociale medier var i Linea Hansens speciale "Museumsformidling på Facebook" i fagene kommunikation og historie på RUC. Her blev Vikingeskibsmuseets og Handels- og Søfartsmuseets formidling i udstillingen og på Facebook sammenlignet med interessante konklusioner. Birgitte Sværke Pedersens speciale "Danske museer og fællesskaber – med særligt fokus på nye fællesskaber i de sociale medier" fra Institut for Kunst- og Kulturhistorie på Københavns Universitet kommer blandt andet ind på forholdet mellem de forskellige brugere af museers online tilbud og om hvilke strategier museer kan følge for at være med til at skabe aktive fora for social interaktion mellem museet og brugerne. Begge specialer kan læses på museets bibliotek.

Som et af de første danske museer oprettede Handels- og Søfartsmuseet som bekendt i 2008 en profil på det sociale netværk Facebook. I 2010 ser det ud til at de geosociale medier vinder frem, og derfor sørgede museet, igen som et af de første i Danmark, for at sætte sig på landkortet hos tjenesten Foursquare. På Foursquare kan man fortælle sine venner hvor man er ved at "checke ind" med sin smartphone med GPS. De flittigste besøgende på stedet kan så præmieres fx med en publikation eller lignende. De geosociale medier er endnu i sin vorden, men netop derfor er det både vigtigt

og lærerigt at være med til at forme den fremtidige brug i en kulturhistorisk og museal sammenhæng.

Museumsbutik

Museets butik indgår som en del af velkomstcentret på Kronborg og betjenes af dets personale. Butikken sælger primært bøger samt diverse souvenirs med maritimt historisk indhold.

På museet hjemmeside findes en web-butik, hvorfra kunderne direkte kan bestille, betale og få fremsendt museets salgsvarer. Webbutikken betjenes i det daglige af bogholderi-assistent Heidi Petersen.

I 2009 blev Web-butikken forsynet med billeder af varerne og en ny funktion med salg af plakater tilføjet. Museets gamle varelagre søges realiseret, så beholdningen er trimmet ved flytningen til det nye museum.

Messer

- 13.-15.november: Bog-Forum '09 i Forum, København. Museet havde en velbesøgt stand tilrettelagt af Kåre Lauring sammen med Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg. Standen var bemanded med Kåre Lauring og Lone Kristiansen.
- 27. februar -17. marts. "Både i Bella". På årets store bådmesse havde museet en stand på 45 m2 med salg af bøger og souvenirs med maritimt indhold, samt en plancheudstilling om det nye museum. Standen var tilrettelagt af Kåre Lauring og derudover bemanded med Henriette Gavnholdt og Lone K. Kristiansen.

- 12.-14. november: “Bog-Forum 10” i Forum, København. Museet havde som de tidligere år en velbesøgt stand bemandet med Kåre Lauring, Lone Kristiansen og Henriette Gavnholdt.

Arrangementer

Arrangementer i 2009

- 3.3: Korthistorisk Selskab holder møde på museet og besigtiger museets kortsamling. Arrangeret af Jørgen Marcussen.
- 3.3. Lene Høst Madsen, arkæolog på Københavns Bymuseum, holder foredrag i Venneforeningen: “Opera og skibsvrag”, om udgravninger forud for operabyggeriet.
- 2.5: Venneselskabet har udflugt til Holmen og Christianshavn med militærhistorikeren Peter Thorning Christensen som guide. Arrangeret af Jørgen Selmer og Lone Kristiansen.
- 14.6: Modelskibssejlads i voldgraven, v. Valensbæk Modelskibsklub. Her kunne man opleve motor-, sejl-, og dampskibe i model. Arrangeret af Lone Kristiansen og Heidi Petersen. Speak til de historiske skibe v. Benjamin Asmussen. 750 tilskuere i løbet af dagen.
- 18.8. Venneselskabet har generalforsamling på Kronborg med efterfølgende foredrag om det nye søfartsmuseums kommende udstillinger ved Jørgen Selmer, Benjamin Asmussen, Thorbjørn Thaarup og Torkil Adersen.
- 3.9. Helsingør Bibliotekets nye publikumschef, Marike Burgers, fortæller om bibliotekets kommende aktiviteter ved et personalearrangement på Søfartsmuseet.

- 23.9: Venneselskabet besøger Lindø Værftet med Torkil Adersen som guide. Arrangeret af Lone Kristiansen.
- 25.9. Kulturnat i Søfartsmuseets udstilling og med Telegraftårnet åbent: Tidl. sømand Jesper Jansen fortalte erindringer om livet til søs. Udstillingen “Alang Beach” åbnede og blev introduceret af Kåre Lauring. Jørgen Selmer fortalte om det nye museum.
- 26.11. Venneselskabet holder foredragsaften i udstillingen om sørøvere i fortid og nutid: Benjamin Asmussen holdt foredraget “Strategisk sørøveri, slavejægere og piratromantik” og afdelingschef Hans Henrik Petersen fra Danmarks Rederiforenings Nautiske Afdeling holdt foredraget “Nutidens pirater – en uacceptabel trussel mod den internationale søfart”.

Arrangementer i 2010

- 21.1: Helsingør Teaterforening: Teaterforestilling om Vitus Bering i Modelskibssalen: Medvirkende Sejer Andersen og Musica Ficta v. Bo Holten. Fra museet stod Christian Huusom og Lone Kristiansen for det praktiske.
- 27.1: Vækst & Viden afholder fokusgruppemøde på museet.
- 4.2: Venneselskabet, foredragsaften: “Om bord på Danmark og Georg Stage”. Foredrag ved overstyrmand Anders Rask fra Skoleskibet DANMARK og kaptajn Karl Zilmer fra Skoleskibet GEORG STAGE. Arrangeret af Lone Kristiansen.

- 23.3: Korthistorisk Selskab får forevist søkort fra museets samling v. Jørgen Marcussen.
- 4.6: Danmarks Rederiforenings personaledag blev afholdt på museet med præsentation af museumsplanerne og “maritime udfordringer” rundt i udstillingerne arrangeret af museets medarbejdere.
- 6.5: Forårstur for Venneselskabet til Søfartsmuseet i Århus arrangeret af Lone Kristiansen. Lederen Karl Nøhr viste rundt og turen afsluttedes med rundtur på Århus Havn med havnedirektør Bjarne Mathiesen som guide.
- 13.6: Modelskibssejlad i voldgraven ved Kronborg arrangeret af Vallensbæk Modelbyggerlaug. Der var arrangeret race, og Søfartsmuseets vandrepokal blev uddelt for første gang. Arrangeret af Lone Kristiansen med assistance af Heidi Petersen og Christian Huusom. Der var 28 deltagende modelskibe og noget over 700 tilskuere.
- 24.8: Generalforsamling for Venneselskabet blev holdt i museets modelskibssal. Chefkonsulent i SES Lars Holst fortalte om Sundtolden og slottets nye udstilling om dette emne. Fra museet deltog Lone Kristiansen, Jørgen Marcussen og Jørgen Selmer i arrangementets afvikling.
- 17.9: “Første Spadestik”. Arrangeret af Maritim Museums Byg sammen med Handels- og Søfartsmuseet, hvis personale sammen med Alectia stod for den praktiske gennemførelse af dagen.
- 16.11: Venneselskabet, foredragsaften: “Fra matros til skibsassistent”, foredrag af for-

bundsformand Søren Sørensen, Sømændenes Forbund. Arrangeret af Lone Kristiansen.

I løbet af 2009-10 har museets medarbejdere afholdt 33 foredrag, 16 omvisninger og 12 undervisningsforløb for skoleklasser.

Ledelse og administration

Museets daglige ledelse udgøres af museumsdirektør Jørgen Selmer, administrationschef Thomas Bjørn Poulsen og museumsinspektør Kåre Lauring. Den daglige administration varetages i øvrigt af bogholderiassistent Heidi Petersen og sekretær Lone K. Kristiansen, der også fungerer som administrativ medarbejder for Venneselskabet.

Ledelse og administration har været præget af arbejdet med det nye museum. Arbejdsrutiner gennemgås og tilrettes løbende, så museet gradvist tilpasser sig en ny situation frem mod åbning af det nye museum.

Museets ledelse har afholdt møder med bygherrerådgivere og rådgivende ingeniører, for at afgive ønsker til det nye museums indretning bl.a. med hensyn til teknik, el-systemer, sikkerhed, vand, varme mv.

Dette er bl.a. sket på baggrund af interne drøftelser blandt personalet.

Ny samlet fasedelt arbejdsplan med delbudgetter for specifikt udstillingsprojektet i perioden frem til museets åbning ultimo 2012 er udarbejdet sammen med Kossmann.dejong. Det skal dels sikre museets interne arbejds-, tids-, og økonomistyring, dels sikre at bevillingsgiveren til udstillingen, Aage og Johanne

Louis-Hansens Fond og Maritim Museums Byg kan følge arbejdet.

Store dele af computerbestanden er udskiftet, så det meste IT-udstyr nu fremstår i moderne stand rustet til de mange nye opgaver. Det største enkeltelement var udskiftning af museets hovedserver med nye servere. Nyt elektronisk journaliseringssystem og nyt økonomistyringssystem er begge blevet implementeret i 2010.

Det økonomiske arbejde i 2009 har været præget af at søge at forbedre driftsøkonomien for museet samt arbejde med budget for udstillingsarbejdet til det nye museum. Museets formand, Erik Østergaard, sammen med Jørgen Selmer og Thomas Bjørn Poulsen har arbejdet på at skaffe de helt nødvendige øgede driftsmidler til det nye museum og til arbejdet i opbygningsfasen fra og med 2011. Dette arbejde og det til grund liggende nye basisbudget blev drøftet med Kulturarvsstyrelsen i juni og senere fulgt op, bl.a. med et møde i november med Kulturministeriet. Lige siden den første præsentation for daværende kulturminister Brian Mikkelsen i starten af 2008 har projektet mødt stor velvilje, men der ligger fortsat et stykke arbejde forude, før de kommende driftsbudgetter er afklaret. Behovet er et nyt basisbudget på ca. 25 mio. kr., hvoraf der er behov for at øge tilskuddet fra det offentlige fra de nuværende 6 mio. om året til 17,5 mio. om året og antallet af medarbejdere fra 12 til 21. Helt aktuelt måtte museet i 2009 sælge værdipapirer for ca. 800.000 kr., for at sikre likviditet til driften af museet.

Arbejdet for at forbedre driftsbudgettet fortsatte i 2010. Det lykkedes i forbindelse med Helsingør Kommunes budgetvedtagelse for 2011 at få et enstemmigt Byråd til at bevilge ½ mio. kr. i driftstilskud til museet i 2011 og 2012, samt 1 mio. kr. fra og med 2013. Kulturministeriet har stillet i udsigt at forhøje statens tilskud tilsvarende, hvilket samlet set løser driftsøkonomien i de to resterende etableringsår, men ikke efter åbningen af det nye museum.

Nyt navn – ny visuel identitet

Sammen med den nye bestyrelse har museet taget fat på en proces, der skal lede frem til at få defineret en ny kommunikationsprofil, nyt designprogram og til at finde et nyt navn til museet. Med inspiration fra bevaringschef Jesper Stub Johnsen, Nationalmuseet, indledte museet arbejdet med en interessentanalyse og en ny kort sammenskrivning af museets mission, der skal føre frem til et arbejdsgrundlag for det firma, der kommer til at stå for processen.

Museets administrationsarkiv er i disse år under revision både for de nyere og de ældre deles vedkommende ved henholdsvis Lone Kristiansen og Jørgen Marcussen.

Revision, ompakning og delvis databaseregistrering af journalsagerne er gennemført for årgangene 2000 til 1940, idet der arbejdes bagud i tid. Hver årgang revideres og kasseres efter en standardrevisionsplan. Kun arkivalier med oplysninger om genstande, gaver, regnskaber, vidensindholdende forespørgsler m.v. bevares. Vidensindeholdende dokumenter omre-

gistreres i en database med felter for relevante oplysninger som person- og skibsnavne, tidspunkter, afsender-modtager m.v. Der er i de nu behandlede år mellem 800 og 1200 journalsager, der alle er bedømt. Databasen har med udgangen af 2010 i alt 7655 poster, hvoraf de 4925 er indlagt i registreringerne i 2010.

Genstandsrevision gennemføres efter Kulturarvsstyrelsens forskrifter årligt af samme eksterne revisor, som reviderer museets regnskaber. Der udtages tilfældige genstande fra henholdsvis magasinhylderne og fra protokol- og databaseregistreringerne, og det tjekkes, at de pågældende genstande er henholdsvis registreret og forefindes fysisk i magasin eller udstilling. Revisionen 2010 fandt ingen mangler.

Repræsentation i bestyrelser og samarbejdskredse

- *Jørgen Selmer*. Medlem af ICMM (International Council of Maritime Museums), Søfartsmuseernes Søfartspulje, den baltiske arbejdsgruppe for Coastal Culture and Maritime Heritage. Kulturministeriets erfakreds for ledere af mindre kulturinstitutioner, bestyrelsen for Wonderful Copenhagen, repræsentantskabet for Wonderful Copenhagen, repræsentantskabet for Visit Nordsjælland, bestyrelsen for Danske Turistattraktioners stjernemærkningsordning (til 12/3-09), bestyrelsen for Museumsmandsforeningen, Samarbejdsforum for Helsingør Kommunes kulturinstitutioner, Helsingør kulturforenings bestyrelse, næstformand i bestyrelsen for egNSTeatret Hamletscenen.
- *Kåre Lauring*. Medlem af ICMM, samt erfagruppe vedr. offentlige og private fotosamlinger. Områderepræsentant for Dansk Magisterforening i Frederiksborg Amt.
- *Thomas Bjørn Poulsen*. Medlem af ODM's administrative netværk.
- *Benjamin Asmussen*. Medlem af søfartsmuseernes Søfartspulje, Kontaktudvalget for dansk maritim historie- og samfundsforskning, Inspektørnetværket, Piratnetværket, Besættelsesnetværket. Deltaget i Helsingør Kulturnetværks møder med skolebibliotekarere og kulturfolk. Medlem af og netredaktør for Kontaktudvalget for dansk maritim historie- og samfundsforskning. Ved Søfartspuljens møde d. 24. august 2010 takkede Mette Guldberg fra Fiskeri- og Søfartsmuseet af efter 12 år som sekretær for puljen, der er et netværk for alle museer i Danmark med maritim historie som hoved- eller delområde. Benjamin Asmussen blev valgt som ny sekretær for puljen fra årsskiftet 2010/11.
- *Torkil Adersen*. Medarbejderrepræsentant i museets bestyrelse. Udpeget som en af museets to repræsentanter i Skibsbevaringsfondens bestyrelse, sammen med Ole Vistrup.
- *Henriette Gavnholdt*. Medlem af erfagruppe vedr. offentlige og private fotosamlinger.
- *Thorbjørn Thaarup*. Medlem af erfagruppe vedr. offentlige og private fotosamlinger. Sekretær i Kontaktudvalget for Maritim Historie- og Samfundsforskning.

Bestyrelse og personale

Museets protektor

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II.

Bestyrelse og repræsentantskab

Museets bestyrelse vedtog i 2009 et sæt reviderede vedtægter, udarbejdet i samarbejde med Kulturarvsstyrelsen, og endeligt godkendt af Kulturarvsstyrelsen 13. august 2009.

29. september 2009 blev første møde i det nye Repræsentantskab afholdt på Café Kronen og efterfølgende afholdtes konstituerende møde i den nye bestyrelse, hvor direktør Erik Østergaard, Dansk Transport og Logistik, blev valgt til formand, og advokat Ole Bang blev valgt til næstformand.

Vedtægtsændringen skulle sikre en struktur, der understøtter de store udfordringer museet står over for med byggeri og senere drift af et stort nyt museum i international klasse. Den hidtidige store, bredt sammensatte bestyrelse med repræsentation af mere end 20 organisationer og andre interessenter fra den maritime verden, blev erstattet af en bestyrelse på 7 medlemmer, der samlet skal repræsentere den ekspertise og erfaringsbaggrund der skal til at drive det nye museum. Det drejer sig om kompetencer som erfaring med bestyrelsesarbejde i erhvervslivet, erhvervs erfaring fra et rederi/maritim organisation på direktions- eller bestyrelsesniveau, operationel erfaring med oplevelsesøkonomi, erfaring med fundraising i kulturlivet, erfaring med kommunikation og/eller markedsføring, juridisk kompetence, museumsfaglig/forskningsmæssig kompetence.

Samtidig blev oprettet et repræsentantskab, der skal sikre forbindelsen mellem de maritime erhverv og museet. Repræsentantskabet er i lighed med den tidligere bestyrelse sammensat af repræsentanter for 17 organisationer. Repræsentantskabet vælger bestyrelsen.

Museets nye vedtægter blev i 2010 justeret, så der nu skal vælges to suppleanter til bestyrelsen.

Bestyrelse ultimo 2010

- Direktør i Dansk Transport og Logistik, Erik Østergaard, formand
- Advokat Ole Bang, næstformand
- Skibsreder, Corral Line, Bjørn Clausen
- Festivalchef for Golden Days, Ulla Tofte
- Direktør i Mensch, Frederik Preisler
- Direktør for Nationalmuseet, Per Kristian Madsen
- Museumsinspektør Torkil Adsersen, personalerepræsentant

Suppleanter:

- Skibsingeniør Hans J. Henriksen, Danske Maritime
- Maskinmester Bertel Johansen, Maskinmestrenes Forening

Repræsentantskab ultimo 2010

- Malene Carmel, Helsingør Kommune
- Henriette Bytoft Flügge, Søfartsstyrelsen
- Erik Østergaard, Dansk Erhverv og Bilfærgernes Rederiforening
- Bjørn Clausen, Danmarks Rederiforening
- Rene Piil Pedersen, Rederiforeningen af 1895

- Michael Wengel-Nielsen, Rederiforeningen for mindre skibe
- Hans J. Henriksen, Danske Maritime
- Morten Jacobsen, Danmarks Skibsmæglerforening
- Niels J. Bagge, Europas Maritime Udviklingscenter, Søfartens Fremme og Skibsteknisk Selskab
- Karl Nøhr Sørensen, Søfartens Ledere
- Bertel Johansen, Maskinmestrenes Forening
- Ole Philipsen, CO-Søfart
- Poul Erik Jensen, 3F Sømændene
- Ole Vistrup, Træskibssammenslutningen
- Erik Andreasen, S sammenslutningen af ledere ved de af Søfartsstyrelsen godkendte uddannelsesinstitutioner
- Jørgen Marcussen, Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner

Personale

Med udgangen af 2010 bestod personalet af:

- Museumsdirektør Jørgen Selmer
- Administrationschef Thomas Bjørn Poulsen
- Museumsinspektør Kåre Lauring
- Museumsinspektør Torkil Adsersen
- Museumsinspektør Benjamin Asmussen
- Museumsinspektør Thorbjørn Thaarup
- Billedarkivar Henriette Gavnholdt Jakobsen
- Bibliotekar Kenneth Roy Henriksen
- Konserveringstekniker Line Hallbjørnsson
- Konserveringstekniker Andreas Grinde
- Museumssekretær Lone K. Kristiansen
- Bogholderiassistent Heidi B. M. Petersen
- Modelrestaurator Anders Favrholt
- Projektmedarbejder Morten Bronke
- Historiker Mads Madsen
- Museumsvært Allan Albjerg
- Museumsvært Leif Larsen
- Museumsvært Jette Mercuri
- Museumsvært Flemming Petersen
- Museumsvært Kristoffer Schmidt

Frivillige:

- Merete og Jørgen Marcussen, arkiv
- John Bramsen, modelværksted
- John Rasmussen, modelværksted
- Hans Ove Claudi-Hansen, modelværksted
- 13. jan.-1.dec.2009 havde Henriette Gavnholdt barselsorlov. Thorbjørn Thaarup vikarierede.
- Pr. 15. maj 2009 er Jette Britt Mercuri tiltrådt som museumsvært.
- 25. maj 2009-15. juni 2009 har konserveringstekniker Andreas Grinde haft orlov for at udføre udstillingsarbejde for det Grønlandske Nationalmuseum i Nuuk.
- I løbet af 2010 er der sket følgende ændringer i personalesammensætningen:
- 16.6: Allan Albjerg tiltrådt som museumsvært.
- 1.8: Museumsvært Jan Hørdum Jensen fratræder.
- 31.8: Museumsforvalter Christian Huusum fratræder.
- 17.5.-11.6: Bodil Rasmussen er i 4 ugers virksomhedspraktik, tilknyttet bibliotek og arkiv.

- 16.8-12.9: Maria Colberg Olsen er i 4 ugers virksomhedspraktik, tilknyttet bibliotek og arkiv.
- 13.9.10-12.3.11: Mads Madsen ansat som historiker ved museet, tilknyttet udstillingsarbejdet. Løntilskudsjob.

Årsberetning 2009-10 er en redigeret og forkortet udgave af de årsberetninger, som hver år sendes til Kulturarvsstyrelsen. For at sikre aktualitet er beretning helt frem til årbogens udgivelsestidspunkt i slutningen af kalenderåret medtaget.

Bestyrelse og årsberetning 2009-2010

Bestyrelse pr. 24. august 2010

- Arkitekt M.A.A. Hannes Stephensen, formand
- Jørgen Marcussen, næstformand
- Journalist Anders Høegh Post
- Direktør Erik Østergaard
- Sekretariatschef Steen Sabinsky
- Læge Finn Wiberg-Jørgensen
- Museumsdirektør Jørgen Selmer, sekretær

Beretning 2009-2010

Den 70. ordinære generalforsamling i Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner blev afholdt tirsdag den 24. august 2010 klokken 1900 i Handels- og Søfartsmuseets udstillingslokaler. Inden generalforsamlingen var der mulighed for at bese særudstillingen "Gale Warning".

Til generalforsamlingen var omkring 30 medlemmer mødt frem.

Næstformanden bød forsamlingen velkommen, og foreslog Niels J. Bagge som dirigent. Da der ikke var andre forslag, blev Niels Bagge valgt med akklamation.

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt, og at den forelagte dagsorden kunne godtages af forsamlingen. Derefter blev generalforsamlingen afholdt som følger:

- 2) Beretning for selskabets virksomhed 2009-2010
- 3) Forelæggelse af regnskabet for 2009-2010
- 4) Valg af bestyrelsesmedlemmer og revisor
- 5) Fastsættelse af kontingent
- 6) Indkomne forslag
- 7) Eventuelt

Dirigenten gav derefter ordet til Selskabets næstformand, Jørgen Marcussen, der aflagde følgende beretning.

ad 2)

Beretning for året fra 1/4 2009 til 31/3 2010

Der skal efter vedtægterne aflægges beretning for året, der løber fra 1. april 2009 til 31. marts 2010, men for at gøre beretningen, der senere optrykkes i årbogen, så aktuel som muligt, så vil beretningen også indeholde omtale af forhold, der har dateringer fra 1. april 2010 til i dag. Beretningen vil dermed komme til at harmonere med museets beretning, der ligeledes vil blive bragt med så stor aktualitet som praktisk muligt i 2010-udgaven af årbogen.

Bestyrelsen har i årets løb bestået af

- Arkitekt Hannes Stephensen som formand,
- Jørgen Marcussen som næstformand,
- Journalist Anders Høegh Post,

- Direktør Erik Østergaard,
- Læge Finn Wiberg-Jørgensen,
- Direktør Steen Sabinsky samt
- Museumsdirektør Jørgen Selmer som Selskabets sekretær

Selskabets formål

Selskabets formål er ifølge vedtægternes paragraf 2 at støtte og styrke museet, specielt på områder, der relaterer sig til museets virke, men som ligger ud over museets muligheder. Op gennem årene har foreningen tolket denne opgave gennem et væsentligt tilskud til genstandsopkøb, der har medvirket til museets nuværende status som landets nationale søfartsmuseum med samling af internationale dimensioner.

Virksomheden har i årets løb været koncentreret om:

1. udgivelsen af årbogens 68. udgave samt
2. tilskud til museet efter dettes ønskeliste.

Medlemsantallet

Selskabets medlemstal har i årets løb vist en fortsat nedgang, idet frafald på grund af alder eller manglende kontingentbetaling har været større end tilgangen af nye medlemmer. Der er for øjeblikket omkring 600 personlige medlemmer og 14 firmamedlemskaber. Dette forhold smitter af på Selskabets økonomi og derfor på mulighederne for at leve op til formålet i paragraf 2.

Årbogen 2009

Selskabet har gennem alle årene – som sin væsentligste gave til museet – ladet udarbejde en

årbog med dels videnskabelige artikler, dels beretninger fra personer, der i dag er øjenvidner og i morgen er historie. Alle – forfattere og tilrettelæggere af årets årbog – takkes varmt for et flot stykke arbejde.

Efter sædvane er det museet, der udgør årbogens redaktion, og Selskabet, der bekoster udgivelsen, hvor størsteparten af omkostningerne dækker uddelingen til medlemmernes frieksemplarer.

I 2009 ønskede redaktionen at fokusere på Det Ny Søfartsmuseum og samarbejdet herom med fondene gennem Danmarks Rederiforening, og årbogen gav plads til museumsinspektør Torkil Adsensens artikel om Rederiforeningens historie efterfulgt af en fyldig omtale af planerne for det ny museum skrevet af museumsdirektør Jørgen Selmer.

Tilskud til museet i øvrig

Som det har været tilfældet de senere år, så belaster årbogen Selskabets økonomi, så der ikke er yderligere midler til rådighed til uddeling til museet. Det er derfor en absolut nødvendighed, at vi i Selskabet kan bruge afkastet fra Sture Høvden, Barfoed og Marius Ranes legater til uddelingerne til museet.

I regnskabsåret har Selskabet støttet to formål. Det ene var et tilskud til anskaffelsen af et nyt økonomisystem, hvilket er rimeligt, da samme system sørger for hele Selskabets bogføring, fakturering og medlemsstyring udført af bogholder Heidi Petersen.

Det andet formål, som der er ydet støtte til, var også på programmet sidste år. Det drejer sig om digitalisering af alle de udkomne årbø-

ger fra 1942 til dato. Der er gået nogen tid med at undersøge omkostningerne ved at få foretaget den nødvendige scanning og tilpasning af de mere end 10.000 sider, så de bliver fuldt søgbare og læsbare og printbare. Undervejs i undersøgelserne viste det sig, at de oprindeligt afsatte 50.000 kr. ikke rakte til hele projektet, hvorfor der i det nu afsluttede år er givet yderligere 20.000 kr. til projektet.

Selvom der er tale om årbøger, har de dog en væsentlig værdi langt ud over det år, der er gået, og derfor vil foreningens gave til museet til digitaliseringen og netudgivelsen blive til glæde for både museet og for alle med interesse for søfartens historie, der fremover vederlagsfrit vil kunne trække på denne ressource.

Arrangementer

Selskabet har i årets løb afholdt en række arrangementer for medlemmer, og vi har for både at vise os åbne over for potentielle medlemmer og for at styrke økonomien givet adgang for ikke-medlemmer mod betaling. Denne åbning har givet en mindre indtægt for Selskabet.

Året 2009-2010 indledtes med turen til Holmen, der allerede har været omtalt under sidste generalforsamling og desuden i sidste årbog, hvorfor jeg ikke skal komme nærmere ind på den.

Den 18. august 2009 blev den 69. ordinære generalforsamling afholdt, og der blev ved flere af museets medarbejdere fremlagt planer og visioner med tilhørende billedstof for det ny søfartsmuseum, der endnu ikke har fået sit officielle navn.

Det næste arrangement var turen til Lindøværftet den 23. september 2009, hvor det var vores sidste chance for at se værftet, mens der endnu blev bygget skibe på det. Turen blev i praksis arrangeret af museumssekretær Lone K. Kristiansen, og den var fuldt tegnet. Turen forløb perfekt med museumsinspektør Torkil Adersen som guide undervejs og på besøget på resterne af det gamle værft inde på Odensekanalen, mens vi på Lindøværftet blev guidet af dettes egen medarbejder.

Den 7 kilometer lange gåtur på værftet blev et par dage senere omtalt med foto i Helsingør Dagblad.

Af vinterarrangementer blev der afholdt en foredragsaften den 26. november 2009, hvor museumsinspektør Benjamin Asmussen holdt oplæg om pirater, som de gebærdede sig i gamle dage, mens der efter pausen blev givet en orientering om nutidens pirateri ved afdelingschef Hans Henrik Petersen fra Danmarks Rederiforening. Hans Henrik Petersen er om nogen fuldstændigt inde i problemerne og de forholdsregler, der er mulige, og aftenens indlæg høstede både ros og bifald fra de fremmødte.

Det sidste vinterarrangement blev afholdt den 4. februar 2010 og var et foredrag om uddannelsen og livet på vore to sejlforende skoleskibe DANMARK og GEORG STAGE holdt ved hhv. overstyrmand Anders Rask fra DANMARK og kaptajn Karl Zilmer fra GEORG STAGE. Også dette foredrag om den kommende generations søfolk var velbesøgt og interessant.

Efter det officielle beretningsårs afslutning var Selskabet vært for en forårstur til Århus den 6. maj 2010. Introduktionen i Århus blev

Chefkonsulent Lars Holst holdt efter generalforsamlingen foredrag om Kronborg Slots planer for fremtidens formidling af renessanceslottet.

(Foto Jørgen Marcussen for Handels- og Søfartsmuseet)

After the annual general meeting in the Society of Museum Friends Lars Holst, Chief consultant, gave a lecture on Kronborg Castle's plans for presenting the renaissance castle.

(Photo Jørgen Marcussen for the Danish Maritime Museum)

foretaget af Karl Nøhr fra det århusianske søfartsmuseum og senere fortalte havnedirektøren Bjarne Mathiesen under en rundtur om havnens aktiviteter. Transporten på turen var med bus og med Odden-Århus-færgen. De praktiske forhold var arrangeret af Lone K. Kristiansen.

Det tilstræbes fra bestyrelsens side, at disse udflugter balancerer økonomisk, men det er vanskeligt, for prisen sættes meget stramt lig omkostningerne, så der skal ikke mange forandringer til, før man kan ende med små underskud.

Øvrige forhold

På det sidste bestyrelsesmøde blev udbyttet af en indmeldelse i den paraplyorganisation for museumsforeninger, der blev stiftet i 2003, drøftet, og det besluttedes, at vi nok kunne få nogle fordele af at være med i organisationen. Vi har derfor fra denne sommer meldt os ind i Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmark. Et af formålene med Sammenslutningen er at sikre museumsforeningerne indflydelse på den aktuelle og fremtidige kulturpolitik i Danmark.

Økonomiske forhold

Driftsresultatet i år er desværre af flere årsager ikke så pænt som de tidligere år. Årsagerne er mange, og medlemmerne kan aktivt hjælpe på denne situation: Dels ved at meddele foreningen en mail-adresse, idet porto'en for en udsendelse beløber sig til over 3.000 kr. og dels ved at gøre reklame for at styrke foreningen gennem at skaffe nye medlemmer.

Det er ikke hensigten at sænke aktivitetsniveauet eller kvaliteten af de aktiviteter, som foreningen står for, men vi skal selvfølgelig have balance i vores økonomi, så derfor denne henstilling til medlemmerne om hjælp og støtte for at kunne vedligeholde foreningens aktivitetsniveau.

Ad 3)

Jørgen Marcussen gennemgik regnskaberne fra 1. april 2009 til 31. marts 2010; først regnskabet for Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner:

Indtægter

På driftsregnskabet er indtægterne fra kontingenter i år 175.060 kr., et lille fald fra sidste års 177.200 kr., idet der stadig er større frafald end tilgang af medlemmer.

Der er derfor en regulering på 18.328 kr. for de medlemmer, der ikke har betalt kontingent. Medlemmerne får efter fakturaudsendelsen på kontingentet en rykker, før årbogen udsendes, og reageres der ikke på rykkeren, så bliver medlemmerne nu slettet.

Beholdningen af aktier i Danske Bank er opskrevet med 25.850 kr.

Indtægterne blev i alt på 183.963 kr. mod 177.612 kr. sidste år.

Udgifter

Årbogen har kostet 119.350 kr., hvilket stort set er lig med året før. Moms af medlemsbøger var 25.671 kr., og porto ved udsendelsen blev inklusive håndteringsomkostning på 38.624 kr. Salg af årbøger blev på 11.486 kr. Årbogens totalomkostning ender derfor på 172.159 kr.

Medlemsarrangementer, kontorhold, porto og revision blev på hhv. 16.440 kr., 11.442 kr., 10.614 kr. og 15.000 kr., og regnskabet ender med et underskud for året på 45.135 kr.

Balancen

Værdien af aktierne i Danske Bank til dagskursen var 33.900 kr. Der er nogle mindre mellemregninger med museum og legater m.v. samt en lille værdi af salgsartikler. Af likvider rådede foreningen per 31. marts over 24.450 kr. Balancen viser Selskabets samlede aktiver er 64.973 kr.

På passivside er kapitalkontoen, efter fra- drag af årets underskud på 45.135 kr., på 465 kr. Reservefonden indeholder 50.048 kr., og Selskabets egenkapital er 50.513 kr.

Harald Læssøe Barfoed, Sture Høvdén og Marius Ranæs legater

Legaternes regnskab viser på driftssiden et lidt større udbytte end sidste år, nemlig 41.790 kr. mod 29.850 kr. Renteindtægterne blev på 56.143 kr. samt kursgevinster for 1.885 kr. De urealiserede kursgevinster blev på 50.818 kr. Derved kommer indtægterne til at beløbe sig til 150.636 kr.

Udgifterne er til revisor, gebyrer og kurstab blev på 3.458 kr.

Museet har fået bevilget gaver for 45.000 kr. fra legaterne. Det er hhv. 25.000 kr. til et nyt fælles økonomisystem på museet, og 20.000 kr. til skanningen af alle årbøgerne.

Bestyrelsen har vedtaget, at der henlægges 20% af det samlede nettoafkast, der i år beløber sig til 29.436 kr., og der bliver derefter et overskud i driften på 72.742 kr.

Legaternes balance

Balancernes aktivside er på 2.533.894 kr. mod sidste års 2.493.341 kr. På passivside er grundkapitalen uændret på 1.820.520 kr. Årets henlæggelse på 29.436 kr. forøger de opsparede reserver på 449.653 kr., så den båndlagte kapital nu udgør 2.299.609 kr.

Uddelingsreserverne indeholder med til- læg af den frie del af driftsresultatet på 72.742 kr. nu i alt 228.035 kr.

Regnskaberne blev godkendt af de fremmødte medlemmer.

Ad 4)

Valg til bestyrelsen

Under dirigentens ledelse blev der foretaget valg til bestyrelsen.

På valg var Hannes Stephensen, Jørgen Marcussen og Anders Høegh Post, der alle var villige til genvalg. Der var ingen andre kandidater, og de tre medlemmer blev genvalgt med akklamation.

Valg af revisor

Selskabets revisor gennem mange år har afhændet sin virksomhed til GBH Revison & Rådgivning A/S, Allerød, ved registreret revisor Lene Hvid Hansen, der har revideret vores regnskab per 31. marts 2010. Bestyrelsen foreslog registreret revisor Lene Hvid Hansen valgt som Selskabets revisor for det indeværende år, hvilket blev tiltrådt af de fremmødte medlemmer.

Ad 5)

Som det fremgik af regnskabsoplægget, så er økonomien ikke i balance for øjeblikket. For at afhjælpe mest muligt på denne situation fremlægger bestyrelsen forslag om en kontingentforhøjelse for enkeltmedlemskab på 300 kr. Forslaget blev godkendt af de fremmødte medlemmer, og det vil få virkning fra opkrævning af kontingentet fra foråret 2011.

Ad 6)

Der var ikke indkommet forslag.

Ad 7)

Under eventuelt ønskede ingen at få ordet.

Dirigenten kunne derefter afslutte generalforsamlingen.

Efter den officielle del af generalforsamlingen var afsluttet gav museumsdirektør Jørgen Selmer en oversigt over Det Ny Søfartsmuseums status. I pausen var Selskabet vært ved en forfriskning arrangeret af sekretær Lone K. Kristiansen.

Efter pausen holdt chefkonsulent Lars Holst foredrag om og foreviste Kronborg Slots udstilling om Sundtolden og Kronborg. Lars Holst gav et interessant oplæg om de visioner, som Kronborg Slot har for formidling af de historiske værdier til publikum i de kommende år, hvor Handels- og Søfartsmuseets lokaler bliver ledige. Men allerede nu er der sket store forandringer i især rammerne omkring Slotet med bl.a. opstilling af modeller over bygningshistorien, rekonstruktioner af kanoner på bastionerne og formidlingsmaterialer til undervisningsbrug placeret på området. Efter oplægget foregik så rundvisningen i Sundtoldsudstillingen.

Mødet sluttede omkring kl. 2100.

Referent Jørgen Marcussen
24. august 2010

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner – medlemskab og tilskud

Medlemskab

Medlemmerne støtter Selskabet, hvis formål er at virke for forøgelse og forbedring af Handels- og Søfartsmuseet og dets samlinger. Indmeldelser modtages på Venneselskabets direkte telefon på museet: 4928 0206.

Selskabets bankkonto er Danske Bank reg. nr. 3163 konto 3163 111306.

Kontingent

Kontingentet er kr. 300,00 årligt for enkeltmedlemskab og kr. 1.700,00 for firmaer og institutioner.

Medlemsrettigheder

Personligt medlemskab giver gratis adgang til Handels- og Søfartsmuseets samlinger samt til Vikingeskibsmuseet i Roskilde for én person. Firmamedlemskabet giver adgang for fem personer.

Selskabet yder gratis sine medlemmer et eksemplar af Museets årbog. Firmamedlemskaber tildeles fem årbøger.

Støtte til årbogens produktion

Fra forskellige personer, institutioner og firmaers side er der vist stor forståelse for museets kulturhistoriske opgaver ved køb af eller

tilskud til årbogen. Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner udtrykker herved deres hjertelige tak for de ydede midler til årbogens produktion.

Manuskripter til årbogen

Redaktionen til Handels- og Søfartsmuseets årbog modtager gerne manuskripter på maritime artikler til bedømmelse for optagelse i årbogen. Fristen for modtagelse af artikler er den 1. april. Redaktionssekretæren giver gerne yderligere oplysninger om manuskripterens udfærdigelse.

Årbogen udkommer normalt omkring 1. december hvert år og har i øjeblikket et oplag på 1.200 eksemplarer

Museet

Museets administration er åben mandag til torsdag 0900-1500 og fredag 0900-1200.

Telefon 4921 0685.

E-mailadressen til Venneselskabet er:
venner@maritime-museum.dk

Venneselskabets hjemmeside findes på:
www.maritime-museum.dk

NYE MEDLEMMER I VENNESELSKABET 2009-2010

Bach, Peter	Allerød
Bay, Jens	Kgs. Lyngby
Bolther, Preben	Kalundborg
Eriksen, Knud Skaareberg	Hundested
Fage-Pedersen, Jens	Helsingør
Hansen, Vang	Helsingør
Hytten, Ole	Helsingør
Jakobsen, Bendt	Helsingør
Krüger, Jørgen	Kokkedal
Mortensen, Kai	New York
Nielsen, Niels	Kalundborg
Nielsen, Tommy Mejdahl	Kgs. Lyngby
Olsen, Jakob Højegaard	Odense
Poulsen, Steffen	København
Rasmussen, Lillian Lykkegaard	Svendborg
Slengerich, Jens-Erik	Holbæk
Søndberg, Hans	Ålgårde
Sørensen, Jørgen	Egå
Sørensen, Pelle	Humblebæk

FIRMAMEDLEMSKABER PER 2010

Atlas Danmark A/S	Nørre Alslev
Bornholmstrafikken A/S	Rønne
Dampskibsselskabet NORDEN A/S	København
Danmarks Rederiforening	København
Danmarks Skibskredit A/S	København
Danmarks Skibsmæglerforening	København
Danske Bank A/S	København
Dansk Sø-Restaurations Forening	Rødovre
DFDS A/S	København
Hempels Skibsfarvefabrik A/S, J.C.	Kgs. Lyngby
Københavns Skipperforening	København
MAN – B&W Diesel A/S	København
Maskinmestrenes Forening	København
Nordic Tankers Marine A/S	København
Norske Veritas, Marineafdeling	Hellerup
Rønne Havnebestyrelse	Rønne
Scandlines A/S	København
Svitzers Bjergningsentreprise A/S, Em.Z.	København
Søfartens Arbejdsmiljøråd	København
Søfartens Ledere	København

Museumsbutikken

Museet har mange bøger, plakater m.m. om maritime emner til salg, og efterfølgende er vist et udvalg af titlerne. Det komplette bogudvalg findes på museets hjemmeside på: www.maritime-museum.dk

Museets salgsartikler kan købes enten ved direkte henvendelse i museets administrationsbygning eller per telefon 4928 0206 til Heidi Petersen. Varerne kan også bestilles per mail til hp@maritime-museum.dk eller via internet på

www.maritime-museum.dk/shopping/default.asp

Salgsbetingelser

Alle priser er inklusive moms og eksklusive forsendelsesomkostninger. Ved køb over kr. 500 sendes fragtfrit.

Museets bankkonto er Reg.nr. 3163, kontonr. 3163 012103.

Containertrafik gennem 50 år

Kåre Lauring

Containerfartens historie fra dens begyndelse i 1920'erne til i dag. Gennemillustreret med skibstypens udvikling både nationalt og internationalt. Dansk og engelsk tekst parallelt i hele bogen.

100 sider, hæftet, H&S, 2007.

Kr. 148,-

At finde vej til søs

- fire indblik i renæssancens søfart

Benjamin Asmussen, Steen Schøn, Thorbjørn Thaarup og Jørgen Marcussen

Fortællingen om den mest kendte danske opdagelsesrejsende Jens Munk. Forskellige navigationsredskaber og -teknikker gennemgås, og ud fra søkort fortælles der om renæssancens verdenssyn.

47 sider, hæftet, H&S, 2006.

Kr. 29,-

Modernismens skibe

Benjamin Asmussen, Kåre Lauring, Thorbjørn Thaarup, Steen Schøn, Hans Jeppesen og Henriette Gavnholdt Jakobsen

Fem danske eksempler på modernisme i skibsbygningen. Læs om det første oceangående motorskib SELANDIA fra 1912, bornholmerbåden HAMMERSHUS fra 1936, køleskibet ARGENTINEAN REEFER fra 1941 og det store containerskib SELANDIA fra 1972. Til slut findes en billedkavalkade af DFDS' skibe fra 1937-70.

48 sider, hæftet, H&S, 2005.

Kr. 29,-

Fire epokers pirater – fra snekke til speedbåd

Redigeret af Thorbjørn Thaarup

Sørøvere, pirater, kapere og fribyttere – kært, og knap så kært, barn har mange navne. I dette hæfte præsenteres fire epoker og deres pirater. Vi møder dem bl.a. i middelalderen, under Englandskrigene og i dag. Vi ser dem på en baggrund af eventyr, fattigdom og søfartsnationers magtspil.

45 sider, hæftet, H&S, 2007.

Kr. 29,-

Hvor livligt på skibsbroen

– en fortælling om sundtoldtidens Helsingør

Redigeret af Lene Andersen og Benjamin Asmussen

I hæftet følger man kaptajn Bowie, en engelsk kaptajn fra Newcastle, rundt i Helsingør i 1832. Her fortælles om Sundtolden, Kronborg, provianteringen og Helsingørs værtshuse.

24 sider, hæftet, H&S, 2003.

Kr. 10,-

Danske bådtyper

Christian Nielsen

41 opmålinger af Christian Nielsen. I slutningen af 1930'erne satte Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg ind med en registrering af de ældre bådtyper, som man mente snart ville være forsvundet. Opgaven bestod af en opmåling og beskrivelse af karakteristiske typer udført på stedet og blev overladt til den unge bådebygger Christian Nielsen. Registreringen fulgte hver sommer en ny kyststrækning, der skulle gennemgås, og langsomt arbejdede han sig landet rundt over de næste 10-15 år. Forberedelsen af stoffet til udgivelse i bogform begyndte i 1968, og bogen blev udgivet i 1973. Da den gamle udgave har været udsolgt i mange år, besluttede man at genudgive den med enkelte nye illustrationer.

152 sider, indbundet, Høst og H&S, 1973 / 2005.

Kr. 298,-

Cd-rom med tegningerne fra Danske bådtyper

CD-rommen indeholder en komplet samling af de 80 opmålinger, som Christian Nielsen foretog sig over 10-15 år, med tilhørende beskrivelser.

Kr. 298,-

Københavns Havn 1840-1940

Kåre Lauring

En enestående billedkavalkade, der levende beretter om de livligste 100 år i Københavns Havns historie. Kåre Laurings tekst knytter de 150 detaljerige, stofflige billeder fra 1840 og frem til besættelsen sammen til en stemningsmættet fortælling, fra dengang havnen faktisk var en havn.

180 sider, indbundet, Gyldendal, 2006.

Kr. 299,-

Købmand, sømand og supercargo*Kåre Lauring og Kirsten Jappe*

Guide til den florissante handels København. Udvalgte københavnske huse fra 1700-tallet, hvor den blomstrende handel skabte formuer. Med historien om den enkelte ejendom og dens beboere. Parallel dansk og engelsk tekst omkring de klare og detaljerede farvefotos af over 35 bygninger i byen og dens omegn.

96 sider, indbundet, H&S, 1998.

Kr. 68,-

Sjak, mestre og skibsbyggeri**- arbejdsliv og dagligdag på B&W 1945-1996***Torkil Adersen og Niels Jul Nielsen*

Da B&W Skibsværft lukkede i 1996 var en epoke i dansk industrihistorie slut. I forbindelse med lukningen foretog etnologerne Torkil Adersen og Niels Jul Nielsen en nødregistrering. Det blev til en lang række interviews, feltoptegnelser, indsamlede genstande og fotos.

Bogen Sjak, mestre og skibsbyggeri er resultatet af dette arbejde, og fortæller om skibsbygning og arbejdsliv gennem ca. 50 år på en af landets mest markante arbejdspladser. Den fortæller om den mangfoldighed, der herskede på værftet i form af skibsbyggere, klejnsmede, elektrikere, maskinarbejdere og mange andre, og om hvordan arbejdet ændrede indhold i takt med at teknologien forandrede sig. Den viser, at det til trods for rationaliseringer og automatiseringer fortsat var muligt at skabe sig et frirum i det daglige arbejde.

124 sider, Arbejdermuseet, Handels- og Søfartsmuseet, Københavns Bymuseum m.fl., hæftet, 2005.

Kr. 150,-

Skibsbygmesteren E. C. Benzons og hans skibe*Asger Nørlund Christensen*

E.C. Benzons (1825 – 1912) var en visionær entreprenør og iværksætter, der inden for sit felt, skibsbyggeriet, viste hvorledes en moderne og videnskabelig tilgangsvinkel kunne forny et gammelt og traditionsbundet fag. Denne bog omhandler hans virke som skibsbygger og omtaler detaljeret hvert enkelt af hans skibe. Bogen er rigt illustreret med originale konstruktionstegninger, skibsmodeller og billeder af skibene i et usædvanligt smukt layout. Foruden en fyldig litteraturliste rummer bilagsdelen en samlet oversigt over E.C. Benzons skibe og en fortegnelse over hans bevarede tegningsmateriale, der befinder sig på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg. 152 sider, indbundet, Falcon, H&S – Falsters Minder, 2005. Kr. 98,-

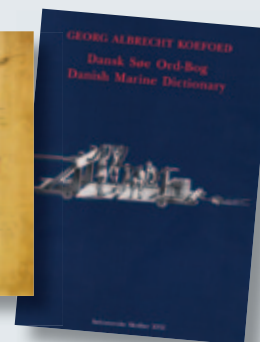
Dansk Søe Ord-Bog – Danish Marine Dictionary*Georg Albrecht Koefoed*

Indledning ved Anders Monrad Møller. Redigering og udgivelse Merete og Jørgen Marcussen. Danmarks tidligste maritime ordbog med fyldig historisk indledning. Værkets grundmateriale er et manuskript af G. A. Koefoed på museet. Opslagsordene er bragt med definitioner og engelsk og fransk oversættelse. 24 plancher med tegninger. Engelsk og moderne dansk indeks.

En meget nyttig bog, der bidrager til forståelsen af de ældre tiders sømandskab.

LXVI + 301 sider, illustreret, indbundet, H&S og Weilbach, 1993.

Kr. 58,-

Bygningen af M/S Klintholm 1949-1950

I denne film følges bygningen af M/S KLINTHOLM på Frederikshavn Værft i 1949-50. Skibet blev bygget for DFDS og fik hjemsted i Middelfart. Filmen er uden lyd. Spilletid: 30 minutter. Kr. 120,-

Handels- og Søfartsmuseets årbøger – ældre årgange

Årbøgerne fra 1942 til 2006 med undtagelse af visse udsolgte årgange sælges fordelagtigt til kr. 40,- per bind. Se oversigt over indholdet via <http://www.maritime-museum.dk/videnscenter/aarog.asp>

Handels- og Søfartsmuseets årbøger – nyere årgange

Årbøgerne fra 2007 og 2008 sælges til kr. 200 per bind. Årbøgerne fra 2009 og 2010 sælges til kr. 295,- per bind. Se oversigt over indholdet via <http://www.maritime-museum.dk/videnscenter/aarog.asp>

Jubilæumssnapsekaraffel

Karaffel med graveret logo for museet og årstallene 1915-2005. Holmegård glas, indhold 0,5 liter. Kr. 50,-

Barken L'AVENIR – DVD

Barken L'AVENIR sejler i 1936 til Australien efter hvede – og vi følger med. Takket være fabrikant Svend Ahlstrand, der filmede under hele rejsen, har vi vidnesbyrd om det barske liv om bord. Vi følger søfolkene i deres arbejde og deres fritid og følger deres møde med havet og dets skabninger. S/H, 60 minutter
Kr. 99,-

Navigationens Historie – DVD

Nu kan man følge navigatør Søren Thirslund på DVD. Han tager os gennem århundredernes navigationsteknikker om bord på meget forskelligartede fartøjer. Fås både på dansk og engelsk, 44 minutter
Kr. 99,-

Forliset. Skoleskibet KØBENHAVN – DVD

Den 14. december 1928 afgik skoleskibet KØBENHAVN fra hovedstaden Buenos Aires i Argentina med kurs mod Australien. Otte dage senere, meldte skoleskibets telegrafist – alt vel om bord. Dette var absolut sidste livstegn fra det enorme skib. På en ukendt position et sted i det sydlige Atlanterhav forliste verdens største sejlskib og tog den 60 mand store besætning med sig i dybet. Der er aldrig fundet nogle vragester.
Spilletid: 60 min.
Sprog: dansk, engelsk, tysk.
Kr. 145,-

